

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MAĞDUR HAKLARI
DAİRE BAŞKANLIĞI

PORTEKİZ VE İSPANYA' DA
MAĞDUR HAKLARI
VE MAĞDUR DESTEK HİZMETLERİ
(2017- ANKARA)

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	4
BİRİNCİ BÖLÜM.....	6
1.1 PORTEKİZ MAĞDUR DESTEK SİSTEMİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ	6
1.2 MAĞDUR DESTEK HİZMETLERİ.....	8
1.3 SUÇ SORUŞTURMA MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE BİRLİĞİ – DIAP-	9
1.4 MAĞDURU BİLGİLENDİRME OFİSİ-GIAV-	11
1.5 SUÇ MAĞDURLARINA DESTEK KOMİSYONU.....	12
1.6 PORTEKİZ MAĞDUR DESTEK BİRLİĞİ (APAV)	17
İKİNCİ BÖLÜM (İSPANYA).....	23
2.1. İSPANYA YARGI SİSTEMİ.....	23
2.1.1 YÜKSEK MAHKEMELER.....	27
2.1.2 HÂKİM VE SAVCILAR AÇISINDAN DENETİM VE DİSİPLİN İŞLEMLERİ.....	28
2.1.3 AVUKATLIK MESLEĞİ.....	29
2.2. İSPANYA'DA MAĞDUR HİZMETLERİ ORGANİZASYONUNA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	30
2.2.1 MAĞDUR DESTEK OFİSLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	39
2.2.2 ÇOCUK TESLİMİ	49
2.2.3. KOLLUK AŞAMASINDA SUNULAN MAĞDUR DESTEK HİZMETLERİ	50
2.2.4.MAĞDURLARA MADDİ YARDIM YAPILMASI.....	52

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı'nın ortaklaşa gerçekleştireceği IPA II kapsamında “Ceza Adalet Sisteminde Mağdur Haklarının Güçlendirilmesi Eşleştirme (Twining) Projesi” ile adli süreçte mağdurlara ve özellikle kırılgan gruplara yönelik onarıcı adalet ve sosyal hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde etkin, sürdürülebilir ve ulaşılabilir mağdur destek sistemi kurulmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda mağdur hakları konusunda Avrupa Birliği ülkelerinin uygulamalarını yerinde görmek için 09/07/2017-15/07/2017 tarihleri arasında Portekiz ve İspanya ülkelerine çalışma ziyareti gerçekleştirilmiş olup, bu ülkelerde mağdur hakları alanında incelemeler gerçekleştirilmiştir. Kamu kurumlarına ve sivil toplum örgütlerine ziyaretler gerçekleştirilmiş ve söz konusu ülkelerin adli sistemleri ve mağdur destek sistemleri incelenmiştir.

Bu ziyaretlerde suç mağdurlarına yönelik destek hizmetlerinde kamunun ve sivil toplumun rol dağılımları hakkında bilgi sahibi olunarak bu bilgilerin ülkemizde etkin ve verimli bir mağdur destek sisteminin oluşturulmasına katkı sağlaması hedeflenmektedir.

10/07/2017 tarihinde

Portekiz’ e çalışma ziyareti düzenlenerek Lizbon’da Suç Mağdurlarına Destek Komisyonu Başkanı Sn. Carlos Anjos ile toplantı yapılmıştır. Toplantıda Komisyonun çalışma biçimi ve suç mağdurlarına yapılan maddi yardım süreci hakkında sunum yapılmış ve Portekiz mağdur destek sistemi hakkında bilgi alınmıştır.

Ardından Suç Soruşturma Müdürlüğü Aile İçi Şiddetle Mücadele Birliği –DIAP ‘ a ziyaret gerçekleştirilerek burada savcı Maria Fernanda Alves ‘ten çalışmaları hakkında bilgi alınmıştır.

11/07/2017 tarihinde

Portekiz Mağdur Destek Vakfı (APAV) ziyaret edilmiş APAV Başkanı Sn. Joao Lazaro sivil toplum kuruluşlarının sunduğu mağdur destek hizmetleri ve APAV hakkında sunum yapmıştır.

Çalışma ziyareti kapsamında 3. Gün İspanya’ ya geçilmiş ve Barselona’ da ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

12/07/2017 tarihinde

Tazminat ve Cezai Önlemlerin İnfazı Genel Müdür Yardımcısı Sn. Marc Ceron Riera ile toplantı yapılmıştır. Daha sonra Katalonya Yüksek Mahkeme Başkanı Sn. Jose María Barrientos'a ziyaret gerçekleştirilmiştir.

Sivil toplum kuruluşları da ziyaret edilmiş ve Sosyal Katılım Enstitüsü'nde Enstitü Müdürü Sn. Montserrat Tohá ile toplantı yapılarak STK'ların sunduğu mağdur destek hizmetleri hakkında bilgi alınmıştır.

Ziyaretler kapsamında İspanya Adalet Akademisi'nden Akademi Dış ve Kurumsal İlişkiler Müdürü Sn. Miriam de la Rosa ile toplantı yapılmıştır.

13/07/2017 tarihinde

Barcelona Adalet Sarayı'nda aile içi şiddet ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ihtisas mahkemesi, asliye hukuk mahkemesi ve gün içindeki acil davalara bakan asliye ceza mahkemesi ziyaret edilerek burada görevli hakim ve savcılarla toplantı gerçekleştirilmiştir. Yapılan toplantılarda adli süreç hakkında bilgi alınmıştır.

Daha sonra özerk yönetime bağlı suç mağdurlarını koruma ofisine geçilmiş ve burada Suç Mağdurlarını Koruma Ofisi Müdürü Sn. Rosario Fernandez ve Tazminat ve Mağdur Destek Birimi Başkanı Sn. Lidia Serratussell ile toplantı yapılarak adli süreçte mağdurların korunmasına yönelik olarak sunulan hizmetler ve mağdurların bu süreçteki hakları konusunda bilgi alınmıştır.

Ayrıca Katalonya yerel polisine bağlı "Suç Mağdurlarına Yerel Destek Grubu"nda suç mağdurlarına kolluk güçlerinin yaklaşımı, bu süreçteki koruma hizmetleri ve mağduriyeti önleyici tedbirler hakkında sunum yapılmıştır.

14/07/2017 tarihinde

Barcelona Barosu'na ziyaret gerçekleştirilerek mağdurlara sunulan hukuki yardımın niteliği hakkında toplantı yapılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1 PORTEKİZ MAĞDUR DESTEK SİSTEMİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Portekiz mağdur destek sistemi ülkenin demokratik sisteme geçişiyle birlikte ivme kazanmıştır. Onarıcı adalet kapsamında önemli bir yere sahip olan mağdur hakları kavramı Portekiz için de Avrupa Birliği süreciyle birlikte gelişmiştir. Avrupa Birliği'nde ve üye ülkelerde hem cezai, hem de özel hukuk hükümleri alanında suçlardan mağdur olanların “temel insan hakkı kabul edilen alanlardaki haklarının” korunabilmesinin minimum standartlarının belirlenmesi ya da bu duruma ilave olarak suç failleri karşısında dezavantajlı durumda kalmalarının engellenebilmesi için çok sayıda karar, direktif ve iyi uygulama önerileri bulunmaktadır.

1983 tarihli *Şiddet Suçu Mağdurlarına Tazminat Ödenmesine Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi* birçok Avrupa ülkesinde olduğu gibi Portekiz için de suç mağdurlarına yönelik çalışmaların temelini oluşturmaktadır.

Portekiz 1986 yılında AB üyesi olmuştur. 1991 yılında gerekli kanuni düzenlemeler yapılmış ve 1995 yılında *Şiddet Suçu Mağdurlarını Koruma Komisyonu* kurulmuştur. 1999 yılında 129 sayılı Kanun çerçevesinde aile içi şiddet mağdurlarına yönelik bir mali destek kurumu düzenlenmiştir.

Aile İçi Şiddetle Mücadele Kapsamında Yapılan Yasal Düzenlemeler

Portekiz’ de suç oranı oldukça düşüktür. Yılda ortalama 99 cinayet işlenmektedir. Bu rakam yaklaşık 10 milyon nüfuslu bir ülke için oldukça düşüktür. Ancak bu cinayetlerin büyük bir kısmı aile içinde görülmektedir. Bu durum Portekiz’in aile içi şiddetle mücadele konusuna yoğunlaşmasına yol açmıştır. Suç mağdurlarını büyük oranda ev içi şiddet mağdurları, zorla evlendirilenler ve cinsel şiddet mağdurları oluşturmaktadır.

Portekiz yasalarına göre daha önceleri aile içi şiddet suçlarında yalnızca şiddete maruz kalan kişi şikayet hakkına sahipti ve bu kişi genellikle aile baskısı veya diğer çevresel etmenler nedeniyle şikayetten vazgeçmekteydi. Bu durum failin ceza almamasına yol açıyordu. Ancak 2000 yılında yapılan yasal düzenlemelerle aile içi şiddet suçlarını bu suçun

mağdurunun yanı sıra komşuların, kamu görevlilerinin gibi benzeri kişilerin de şikayet edebilecekleri düzenlenmiştir.

Aile içi şiddet suçu bu tarihte yarı kamu suçuna dönüştürülmüş, şikayet edildiğinde şikayetin geri alınması hakkı getirilmiş, ancak şikayet olmadan da soruşturma yapılabilmesinin önü açılmıştır.

16 Eylül 2009 tarih ve 112 sayılı Kanun ile aile içi şiddet suçu mağdurlarının korunmalarına yönelik olarak bir takım haklar tanınmış ve korunmalarına öncelik verilmiştir. Bu kişilere psikolojik destek sunulması ve mesleki becerilerini geliştirerek sosyal entegrasyonlarının sağlanmasına yönelik destekler verilmesi ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

crimes reported by victims to APAV

criminal categories	N	%
crimes against persons	2538	12,5
crimes against life in society	51	0,3
crimes against the state	49	0,2
domestic violence	16970	83,6
crimes against property	494	2,4
road traffic crimes	46	0,2
other crimes	62	0,3
regulatory offenses	101	0,5
Total	20311	100

Mağdur Kimdir

Portekiz kanunlarında *mağdur* tanımı yapılmadan önce işlenen suç devlete karşı işlenmiş olarak kabul ediliyordu ve devlet mağdur konumunda idi. Ancak Portekiz Ceza Kanununda 2015 yılında 130 sayılı Kanundaki düzenleme ile *mağdur* tanımı yapılarak ceza adalet sisteminde mağdurun da aktif rol oynaması sağlanmıştır. Ayrıca 2012/29 sayılı AB Direktifi de bu kanunla uygulanmaya başlanmıştır.

Portekiz Ceza Kanununda mağdur tanımı şu şekilde yapılmıştır:

Mağdur, kendisine fiziksel, ruhsal ve ekonomik olarak şiddet uygulanması sonucu zarar gören kişidir.

Beş yıl ve üzeri hapis cezası olan şiddet suçlarında kişi şiddet suçu mağduru olarak kabul edilmektedir.

Aile İçi Şiddet Mağdurları

Portekiz’de evlilik içerisindeki şiddet suçları ve resmi olarak evli olmayan ancak birlikte yaşayan kişilere karşı işlenen şiddet suçları da aile içi şiddet suçu olarak kabul edilmektedir. 1982 yılından itibaren eşlere yönelik işlenen suçlara ceza verilmesi kanunlarda yer almaktadır.

- domestic violence

domestic violence: wider sense	N	%
sexual abuse of children (under the age of 14)	27	0,2
sexual abuse of minor dependent	7	0,04
sexual abuse of person unable to resist	1	0,01
sexual coercion	47	0,3
rape	57	0,3
violation of privacy	59	0,3
damage	198	1,2
theft/robbery	116	0,7
unlawful entry	315	1,9
violation of alimony	58	0,3
violation of correspondence	98	0,6
attempted murder	57	0,3
murder	1	0,01
other crimes in a wider sense	70	0,4
domestic violence: strict sense		
threats/coercion	2995	17,6
defamation/slurs	1647	9,7
physical abuse	4530	26,7
mental abuse	6085	35,9
sexual crimes	264	1,6
other crimes in strict sense	305	1,8
Total	16970	100

1.2 MAĞDUR DESTEK HİZMETLERİ

Portekiz’ de mağdur destek hizmetleri şu şekilde gerçekleşmektedir:

Bir mağdur karakola başvurduğunda, gerekli muayeneler gerçekleştirilerek ihtiyaç olması halinde kişinin adli tıp enstitüsüne götürülmesi sağlanmaktadır. Bu süreç genellikle 48 saati aşmamaktadır. Aile içi şiddet mağduru evine dönemeyeceğini ifade ettiğinde, sivil toplum kuruluşları yoluyla bir sığınma evine yerleştirilebilmekte veya kendisine bir S.O.S telefonu verilmesi sağlanmaktadır.

Aile içi şiddet mağduru veya tanığı bir çocuk olduğunda, bu çocuk hakkında da koruyucu tedbirlere başvurulmaktadır.

Aile içi şiddete tanık olmuş bir çocuk, örneğin gittiği okulda bu hususu dile getirdiğinde bu durum kolluk kuvvetlerine bildirilir. Çocukların ifadesi kolluk tarafından değil savcı tarafından alınır ve verdiği ifadeler kaydedilerek mağdur çocuğun tekrar dinlenilmesi engellenmeye çalışılır. Çocuğun tekrar dinlenilmesi bakımından kanunda hüküm bulunmamaktadır ancak, durumun gerektirdiği hassasiyet dolayısıyla zorunlu olmadıkça çocuk ikinci defa duruşmada dinlenilmemektedir.

Hukuki Yardım

Mağdurun gerektiğinde adli yardımdan yararlanması sağlanabilmektedir. Adli yardım hizmeti veren avukat harçlardan muaf tutulmaktadır.

Suç haberinin alınmasının ardından delil toplanmakta ve bu deliller iddianame hazırlanarak mahkemeye sunulmaktadır. Bu noktada iddianamenin eksiksiz olması hedeflenmektedir. Mahkeme sürecinin tamamlanması ile dosya kapatılmaktadır.

Psikolojik Yardım

Mağdurlara duygusal destek verilmesi süreci yargılama sırasında da devam etmektedir. Psikolojik destek sunan psikologlar vb. mahkemeye gerektiğinde mağdurun durumu ile ilgili rapor da verebilmektedirler.

Maddi Yardım

Maddi durumu yetersiz olan suç mağdurlarına mağduriyetlerine göre değişen miktarlarda maddi yardım yapılmaktadır.

destek: nasıl?

1.3 SUÇ SORUŞTURMA MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE BİRLİĞİ – DIAP-

1982 yılında Portekiz’de eşlere yönelik işlenen suçlar ile ilgili olarak kanuni düzenlemeler yapılmış, 2007 yılında aile içi şiddet suçlarının kamu davası olarak görülmesi yolunda düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca İstanbul Sözleşmesi’ni iç hukuka aktarmışlardır.

Suç Soruşturma Müdürlüğü Aile İçi Şiddetle Mücadele Birliği – Diap- 2010 yılında kurulmuştur ve bünyesinde bulunan beş savcı ile görevlerini yerine getirmektedir. 2016 yılına kadar yalnızca aile içi şiddet suçları bakımından görevli olan kurumun, bu tarihten sonra ensest, cinsel saldırı, cinsel istismar, kadın sünneti gibi suçların mağdurlarını da içerecek şekilde görev alanı genişletilmiştir. DIAP kollukla işbirliği yaparak, kolluk içindeki aile içi şiddet birimi ile ortak çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Portekiz Ceza Kanunu’nun 152. maddesinde aile içi şiddetin kapsamı belirlenmiştir. Buna göre aynı çatı altında evli olan, birlikte yaşayan çiftler veya aynı çatı altında birlikte yaşayan diğer kişilere karşı fiziki ve psikolojik şiddette bulunulması hususları aile içi şiddet kapsamına alınmıştır.

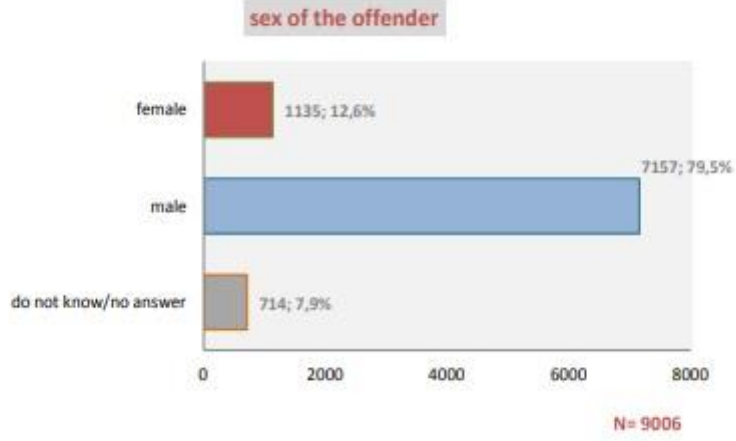
Aile içi şiddete maruz kalma durumu, eşler, yaşlılar, çocuklar gibi aynı evde yaşayan diğer akrabalar bakımından da söz konusu olabilmektedir. Portekiz Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 67. maddesinde mağdur tanımlanmıştır. Ceza Muhakemesi kanunundaki tanıma göre çocuklar, yaşlılar, engelliler, hamileler gibi kendilerini korumakta güçlük çeken kişiler özel statüde olan mağdurlar olarak tanımlanmıştır.

Lizbon bölgesinde senede 2000 civarı aile içi şiddet vakıası ile karşılaşılmakta, bunun %88'i eşe karşı, %8i çocuklara karşı, %4ü ise yaşlılara ve diğer korunmaya muhtaç kişilere karşı işlenmektedir.

age of the victim	N
0-3	107
4-5	94
6-10	287
11-17	399
18-24	473
25-30	439
31-34	433
35-40	736
41-44	430
45-50	642
51-54	312
55-60	387
61-64	196
65 +	809
do not know/no answer	3201
Total	8945

offender

age of the offender	N	%
0-10	11	0,1
11-17	76	0,8
18-24	227	2,5
25-30	365	4,1
31-34	307	3,4
35-40	623	6,9
41-44	348	3,9
45-50	566	6,3
51-54	238	2,6
55-60	266	3,0
61-64	103	1,1
65 +	318	3,5
do not know/ no answer	5558	61,7
Total	9006	100

relationship between victim and offender

relationship between victim and offender	N	%
grandfather/grandmother	36	0,4
son/daughter	1018	11,3
son-in-law/daughter-in-law	33	0,4
grandson/granddaughter	28	0,3
stepfather/stepmother	19	0,2
father/mother	716	8,0
service provider	17	0,2
father-in-law/mother-in-law	51	0,6
worker	64	0,7
friend	18	0,2
school colleague	55	0,6
work colleague	54	0,6
partner	1025	11,4
known of the victim	152	1,7
husband/wife	2726	30,3
ex-partner	545	6,1
ex-husband/ex-wife	458	5,1
ex-boyfriend/ex-girlfriend	167	1,9
brother/sister	155	1,7
boyfriend/girlfriend	122	1,4
none (offender identified by the victim)	218	2,4
none (offender not identified by the victim)	448	5,0
other family member	151	1,7
neighbour	144	1,6
other relationship	258	2,9
do not know/no answer	328	3,6
Total	9006	100

DIAP'ın Çalışma Biçimi

Birim dahilinde aile içi şiddet kapsamında görev alan ve alabilecek tüm merciler ile ilişki kurularak birlikte hareket edilmektedir. Birim çalışanlarından biri acil olan işler bakımından gerektiğinde tek dosya ile ilgilenmekte böylece sistem hızlı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır. Dosyanın açılmasından kapatılmasına kadar aynı vaka ile bir savcı ilgilenmektedir, değişim olmamaktadır.

Kurum ile acil hallerde mail veya telefon yolu ile iletişime geçilebilmektedir.

Bir mağdur karakola başvurduğunda, gerekli muayeneler gerçekleştirilerek ihtiyaç olması halinde kişinin adli tıp enstitüsüne götürülmesi sağlanmaktadır. Bu süreç genellikle 48 saati

aşmamaktadır. Mağdur evine dönemeyeceğini ifade ettiğinde, STK' lar aracılığıyla bir sığınma evine yerleştirilebilmekte veya kendisine bir S.O.S telefonu verilmesi sağlanmaktadır.

Bu telefonun verilmesinin nedeni acil durumlarda kolluğa ulaşması içindir ve bir tuşa basması yeterli olmaktadır. Bunun yanında faile, mağdura yaklaştığı anda aktif olan bir elektronik alet de takılabilmektedir. Böylece mağdurun uyarılması veya kolluk kuvvetlerine haber verilmesi sağlanmaktadır.

Tüm bu süreç tutanakla kayıt altına alınmaktadır.

Aile içi şiddet suçlarına bakmakla görevli ayrı bir mahkeme bulunmamaktadır.

Mağdurun Çocuk Olması Halinde Yapılanlar

Aile içi şiddet mağduru veya tanığı bir çocuk olduğunda, bu çocuk hakkında da koruyucu tedbirlere başvurulmaktadır. Çocukların ifade ve beyanları kollukta alınmamaktadır. Savcılığa yönlendirilmekte ve savcılık uzman vasıtasıyla çocuğun ifadesini almaktadır. Bu ifade sesli ve görüntülü olarak kayıt altına alınır. Tekrarlanan mağduriyet oluşmaması bakımından çocuğun ifadesi bir kez alınır.

Çocuğun ifade ve beyanı savcılıktaki özel odalarda alınmaktadır. Bunun gibi savcılıkta diğer kırılğan gruplara yönelik olarak çalışan sekiz ayrı birim bulunmaktadır.

Alınan Kararların İnfazı

Eğer sanık tutuklanmazsa elektronik kelepçe takılmaktadır. Mağdura da çağrı cihazı verilmektedir. Aile içi şiddetle mücadele için 24 saat çalışan bir merkez bulunmaktadır. Acil durum cihazını kullanan mağdura buradaki görevli polisler yardım etmektedir. Fail mağdura yaklaşırsa bile cihaz mağduru uyarmaktadır.

Diğer Faaliyetleri

Topluma yönelik bilinçlendirme kampanyaları düzenlenmekte ve aile içi şiddete maruz kalan kişilerin bilinçlendirilmesi hedeflenmektedir. Televizyon reklamları yapılmakta, internet üzerinden de farkındalık yaratma çalışmaları yürütülmektedir. Ayrıca aile içi şiddet mağdurları için telefon hattı mevcuttur. Bu kampanyalar devlet tarafından oluşturulan cinsiyet eşitsizliğinin giderilmesi fonundan karşılanmaktadır.

1.4. MAĞDURU BİLGİLENDİRME OFİSİ-GIAV-

Mağdurun psikolojik olarak desteklemesi için savcılığa bağlı olarak çalışan bir ofistir. Burada çalışanlar genellikle aile içi şiddetle mücadele konusunda eğitilmiş psikologlardır. Üniversitelerin psikoloji, pedagoji bölümlerinden mezun olanların içinden adli psikoloji alanlarında master yapmış olmak burada çalışma şartlarındandır. Stajyer olarak çalışmaktadırlar. Ofiste memur çalışmamaktadır. Dört kişilik bir ekip bulunmaktadır. Ekibin başında profesör unvanlı bir akademisyen bulunmaktadır. Ekibin lideridir ve stajyerlerin takibini bu kişi yapmaktadır. Bir stajyer staj sonunda burada işe giremez. Onun yerine yeni stajyer gelir. Stajyerlerin görev süresi bir yıldır.

GIAV' ın Faaliyetleri

- Mağdura sürekli psikolojik destek verilmesi gerekiyorsa bu konuda sivil toplum kuruluşları ile temasa geçerek mağduru buralara yönlendirilmektedir.
- Gelen mağdurlara psikolojik terapi uygulanmaktadır.
- Görüşme yapılan mağdur ile ilgili rapor düzenlenmektedir. Bu raporda mağdurun yakın çevresi ile yapılan görüşmelerle ilgili veriler de yer almaktadır. Bunun yanında şiddetin türünün, sıklığının ve müdahalenin aciliyetinin tanımlandığı risk raporları da oluşturulmaktadır. Bu raporların hazırlanmasını savcılar talep etmektedirler. Ancak GIAV raporları delil teşkil etmemektedir.
- Mağdurun ifade ve beyanının alınması sırasında yanında olmak (iki psikolog mağdurun yanında oluyor) ve ileriye yönelik olarak sesli ve görüntülü kayıt almak GIAV' ın görevlerindedir.
- Göreve yeni başlayan savcılara eğitim verilmektedir. (DIAP bünyesinde çalışan savcılara)
- Farkındalık oluşturma çalışmalarına ve bu alanda yapılan diğer çalışmalar katkı verilmektedir.

1.5 SUÇ MAĞDURLARINA DESTEK KOMİSYONU

1983 tarihli “*Şiddet Suçu Mağdurlarına Tazminat Ödenmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesi*” nde

“Kasıtlı olarak işlenen şiddet suçlarına maruz kalmış olan ve bu nedenle bedenlen yaralanan veya sağlığı bozulan kişiler ile söz konusu suçlar sonucu ölen kişilerin ailelerinin durumlarına ilgi gösterilmesinin adalet veya sosyal dayanışmayı sağlayabilmek için gerekli olduğunu dikkate alarak; suçtan dolayı mağdur duruma düşen bu kişilerin, özellikle şiddet suçu işleyen kişinin tespit edilemediği veya söz konusu kişinin mali olanaklardan yoksun bulunduğu durumlarda, suçun işlendiği ülke devleti tarafından tazmin edilmelerine imkan sağlayacak programların uygulanmaya konulmasının veya geliştirilmesinin gereklidir.” hükmü yer almaktadır.

Portekiz Avrupa Birliği'ne katıldıktan sonra 1991 yılında kanuni düzenlemeleri yapmış ve 1995 yılında Suç Mağdurlarına Destek Komisyonu'nu kurmuştur. Komisyonda sadece maddi yardım değil aynı zamanda suç mağdurlarına psikolojik destek ve bilgilendirme hizmeti de sağlamaktadır. Ancak suç mağdurlarına maddi yardım konusuna yoğunlaşmıştır. Maddi yardım talepleri bu komisyona yapılmaktadır. Komisyon bu talepleri kabul veya reddetme yetkisine haizdir.

Komisyonunun Yapısı

Komisyon beş üyeden oluşmaktadır. Bir başkan, başkan yardımcısı, komisyon sözcüsü ve 2 sekreter mevcuttur. Komisyon toplantılarına baro temsilcisi, hakim ve savcılar kurulundan bir temsilci ve Cumhuriyet Başsavcılığı temsilcisi de katılabilmektedir. Toplantılar 15 günde bir yapılmaktadır. Üye sayısının az olması hızlı karar alınması bakımından oldukça faydalıdır. Kararlar oybirliği ile alınır. Komisyon hükümetten ve yargı mercilerinden bağımsız yapıdadır. Komisyon tarafından alınan kararlar herhangi bir makamın onayına tabi değildir. Ancak ilgililer komisyon tarafından alınan kararlara karşı idare mahkemesinde dava açabilmektedir.

Maddi Yardım Yapılan Kişiler

Komisyon tarafından verilecek yardımdan yararlanabilecekler şunlardır:

1. Şiddet suçu mağdurları,
2. Şiddet suçu nedeniyle ölen mağdurun bakmakla yükümlü olduğu ve ekonomik olarak yardıma muhtaç durumda olan yakınları.

Maddi Yardımın Şartları

Komisyon tarafından verilen maddi yardımın birtakım şartları mevcuttur. Bunlar şunlardır:

- 1- Suç Portekiz sınırları içerisinde işlenmiş olmalıdır.
- 2- Mağdur, şiddet suçu nedeniyle en az 30 gün çalışamaz hale gelmiş olmalıdır.
- 3- Şiddet suçu nedeniyle mağdurun yaşam standartlarında ciddi bozukluklar meydana gelmiş olmalıdır.
- 4- Mağdur zararını başka yollardan tazmin edememiş ise (sigorta gibi) bu yardımdan faydalanır

Maddi Yardım Miktarı

Cinsel suçlarda üçlü bir ayırım yapılmıştır. Hafif suçlarda **1- 10.000 Euro**, orta seviye suçlarda **10.000 20.000 Euro**, ağır suçlarda ise **20.000-50.000 Euro** arasında bir tazminat belirlenmektedir.

Maksimum **50.000 Euro** tazminata hükmedilmektedir.

Mahkeme tarafından alınan bir tazminat kararında maddi veya manevi bir tazminat miktarı belirlenmektedir. Ancak komisyon tarafından karşılanması hedeflenen esas zarar manevi zarar olmaktadır. Mahkeme tazminata hükmettiğinde hükümlünün malvarlığı araştırılmakta ve malvarlığının yetersiz olması durumunda mağdurun zararı komisyon tarafından karşılanmaktadır. Ancak bu bedel komisyonun ödeyeceği miktarın üst sınırını yani 50.000 Euro'yu aşmamaktadır.

Tazminat miktarı belirlenirken suçun işlendiği ortama da bakılmaktadır. Örneğin bir uyuşturucu satıcısının başka bir uyuşturucu satıcısına şiddet uyguladığı durumlarda, şiddet olgusu bir suçun işlenmesi çerçevesinde gerçekleştiğinden dolayı mağdura tazminat ödenmemektedir. Suç mağdurlarına maddi tazminatın yanında manevi tazminat da ödemesi 2009 yılında kabul edilen 104 sayılı Kanun ile öngörülmüştür. 2009 yılından bu yana hem aile içi şiddet hem de şiddet suçları ile ilgili olarak hem maddi hem de manevi tazminata hükmedilmektedir. Şüphelinin bulunamaması durumunda dahi maksimum 50.000 Euro'ya kadar bir tazminat mağdura ödenebilmektedir.

Terör suçu mağdurları için ise istisnai durumlarda farklı bir üst sınırın belirlenmesi mümkün olmaktadır. Cinsel suçlarda, suçun şiddetine göre üst sınırdan tazminat verilmekte, diğer

hallerde ise sosyal çalışmacıların raporları doğrultusunda mağdurun kişisel durumu da dikkate alınarak tazminat miktarı belirlenmektedir. Ancak mağdurun bir sigorta şirketinden tazminat alması durumunda, komisyon tarafından tazminat odenmemektedir.

Komisyonun Bütçesi

Komisyon devlet bütçesinden pay almaktadır. Bunun yanında adli para cezalarından da belli oranda aldığı paylar gelirini oluşturmaktadır.

Mahkemece Tazminata Hükmedilmesi

Hakimlerin tazminatı belirlemesi aşamasında belirli kurallar bulunmakta ve yargılama sürecinde ne kadar tazminatın verileceği aşağı yukarı bellidir. Mahkeme sürecinde alınan karar çerçevesinde maddi hususlardaki hesaplamalar kolay olmaktadır. şiddet suçu mağduriyetlerinde mağdurun çalışamaz hale gelmesi durumunda günlük gelir kaybı ve hastane masrafları gibi hususlar göz önüne alınarak hesaplama yapılmaktadır.

Kimi zaman cinsel saldırı veya cinsel istismar suçlarında kadın hakimler tarafından daha yüksek tazminatın belirlenmesi gibi durumlarla karşılaşılmaktadır. Genellikle belirlenen tazminatlar 50.000 Euro'yu geçmemektedir.

Komisyon Başvuru Usulü

Mağdurlar komisyona başvurularını çevrimiçi olarak internet üzerinden yapabildikleri gibi mahkeme veya kolluk vasıtası ile de yapılabilmektedir. Başvurunun yapılmasının ardından başvuru komisyon tarafından incelenmekte ve süreç başlatılmaktadır. Başvurular suçun işlenmesinden itibaren bir yıl içerisinde gerçekleştirilebilmektedir. Reşit olmayanlar ise reşit oldukları tarihten itibaren bir yıl içerisinde başvuru yapmaktadırlar. Aynı olay kapsamında, hem fail hem mağdur olan kişilerin başvurusu kabul edilmemektedir. Suç işlendikten sonra komisyona başvurulabilmekte ancak komisyon yargılama sürecinin sonuçlanmasını beklemektedir.

Başvurunun Değerlendirilmesi

Komisyon kendisine gelen başvuruları tetkik eder. Başvuruda bulunan mağdurun malvarlığı, geliri gibi sosyo-ekonomik durumuna dair gerekli raporların sosyologlar tarafından hazırlanarak komisyona sunulmasından sonra bu rapor doğrultusunda başvuru kabul veya reddedilir. Komisyon üyelerine bu bilgiler mail yoluyla gönderilir ve on beş günde bir yapılan toplantılarda karar verilir. Gerektiğinde bu bilgiler mahkemeye de

gönderilmektedir. Mağdur sigorta kuruluşlarından zararını tazmin etmişse bu yardımdan yararlanamamaktadır. Maddi yardım için genellikle mahkeme kararı beklenmektedir. Ancak bazı durumlarda mahkeme kararı beklenmeksizin de yardım yapılması mümkündür.

Maddi Yardımın Yapılma Şekli Ve Süresi

Komisyonun mahkeme kararı sonucunda tazminat ödemek dışında diğer görevi, en azından ilk altı ay asgari ücret tutarında bir para yardımında bulunmaktır. Gerekli görülmesi halinde bu süre altı ay daha uzatılabilir .Özellikle aile içi şiddet suçu mağduru kadınlara bu yardım yapılmaktadır.

Buradaki yardımın amacı şiddet suçu dolayısıyla şiddeti uygulayan kişiyle aynı evde yaşaması imkansız hale gelen kişiye yaşamını sürdürebilmesi için destekte bulunmaktadır. Hastanede veya kolluk tarafından yapılan tespit sonucunda komisyona para yardımı talebi iletilmekte ve en geç doksan gün içerisinde kişi maaşa bağlanmaktadır. Portekiz'deki sosyologların yaptığı araştırma sonucunda aile içi şiddet mağdurlarının önemli bir kısmının ekonomik bağımlılığı dolayısıyla şikayette bulunmamasının anlaşılması sonucunda bu şekilde bir sistem öngörülmüştür.

Komisyon tarafından mağdura tazminat ödenmesine karar verildiğinde, bu durum mağdura bildirilmektedir. Mağdur 15 gün içinde itiraz eder veya tazminatı almak üzere komisyona başvurur. Mağdur tarafından itiraz edilmemesi durumunda, mağdurun bildirdiği hesaba para yatırılıyor. Bu noktada önemli bir husus da mağdurun özellikle aile içi şiddet suçu mağdurunun mutlaka kendi adına hesabı açmış olması gerekmektedir. 15 gün içinde komisyon tarafından hesaba havale yapılmaktadır.

Acele Hallerde Yardım Yapılmasına Karar Verilmesi

Maddi yardım yapılması komisyon kararı veya mahkeme kararı ile gerçekleşmektedir. Ancak savcılık, kolluk, hastaneler, sivil toplum kuruluşları da acil durum tespiti yapabilmektedirler. Özellikle aile içi şiddet suçu vakalarında acil durumda yardım yapılması oldukça sık görülmektedir. Özellikle eşlerin boşanma davası açmış olması bile acil durum olarak değerlendirilmektedir. Bu tip durumlarda mağdurların maaşa bağlanması AB üyesi ülkelerde yalnızca Portekiz'de mevcuttur.

Zararın Başka Kaynaklardan Tazmini Ve Rücu

Mağdur zararını eğer sosyal güvenlik kurumu ve benzer kurumlarda tazmin etmişse kendisine maddi yardım yapılmaz. Eğer böyle bir ödeme aldığı halde kendisine yardım yapılmışsa bu para komisyon tarafından mağdurdan geri alınır. Acele hallerde yardım yapılması kararlaştırılmışsa, yargılama süreci sonunda komisyon ödediği bu para için faile rücu etmektedir.

Örneğin babası öldürülen bir çocuğa mahkeme kararı olmaksızın acil maddi yardım yapılmakta, mahkeme sürecinin sonunda ödenen miktar için faile rücu edilmektedir. Şüpheli beraat etse bile rücu edilmektedir.

1.6 PORTEKİZ MAĞDUR DESTEK BİRLİĞİ (APAV)

APAV, suç mağdurlarını bilgilendirmek, korumak ve desteklemek amacıyla 25 Haziran 1990'da kurulmuştur. Merkezi Lizbon'dadır. Ayrıca ülke genelinde ofisleri bulunmaktadır.

Suç mağdurlarının profesyonellerce desteklendiği, gönüllülerin de içinde bulunduğu kar amacı gütmeyen ve hizmetlerini ücretsiz olarak sunan bir kuruluştur.

APAV, suç mağdurlarını merkeze alan kamusal, özel ve sosyal politikaların iyileştirilmesine katkıda bulunmayı hedeflemekte, mağdurların ailelerini ve arkadaşlarını da kapsayacak şekilde kanunların getirdiği yenilikleri uygulamaya çalışmaktadır.

Organizasyonel Yapısı

APAV 1998'de yeniden yapılanma sürecine girerek hiyerarşik ve hantal yapılanmadan uzaklaşarak daha işlevsel bir yapıya dönüşmüştür. Böylece değişen koşullara uyumunu hızlandırmıştır. Bu süreç insan kaynağının ve maddi kaynakların daha verimli ve etkili kullanılmasını sağlamıştır.

Organları

a- Genel Kurul:

Genel kurul APAV'ın faaliyetlerinin ve temel stratejisinin etkin bir şekilde yerine getirilmesi için çalışan ve bu konuda gerekli yeterliliklere haiz profesyonellerden oluşmaktadır.

b- Meclis:

Derneğin iç denetimini gerçekleştiren organıdır. Özellikle dernek faaliyetlerinin yasal düzenlemelere uygun olup olmadığını, idari raporların uygunluğunu, finansal yapıyı denetlemektedir.

c-Yönetim Kurulu:

APAV' ın icra organıdır. Derneğin faaliyet planını, stratejik planını gerçekleştiren organdır. Derneğin, hedeflerine uygun olarak işlevsel bir yapı olması için çalışır ve derneğin tüzel kişiliğinin temsilcisi konumundadır.

Yönetim Kurulu, danışman statüsüne sahip iki organ tarafından desteklenmektedir. Bunlar *Kurucu Ortaklıklar Konseyi ve Danışma Konseyi* dir.

APAV'ın bölge komisyonu da bulunmaktadır. Burada farkındalık oluşturma faaliyetlerinin yanı sıra ulusal düzeyde bilgi akışı, iletişim, planlama ve performans değerlendirmesi yapılmaktadır. Bu merkez aynı zamanda diğer ofisler için teknik ve lojistik destek sağlamak ve bu ofislerin denetimini yapmaktadır.

Bunun yanında APAV'ın Mağdur Destek Ofisi, ülke çapında birçok büyük şehirde mevcut olan bir ulusal ağ oluşturmakta böylece suç mağdurlarına ve ailelerine destek hizmetleri sunmaktadır. Her Mağdur Destek Ofisi mağdurlarla yakın ilişki kurmaya çalışırken mevcut kaynakları, toplumdaki suç mağdurlarını en etkin biçimde destekleyecek şekilde kullanarak APAV'ın kuruluş felsefesine sadık kalmaya çalışmaktadır.

Her Mağdur Destek Ofisi bir idareciden (idari ve teknik faaliyetlerden sorumludur) oluşur ve gönüllülerden oluşan bir ekip ve destek personeli, suç mağdurlarına yardım sağlar.

Faaliyetleri

Portekiz' de APAV dışında tüm suç mağdurlarına hizmet sunan başka bir kuruluş yoktur. Kuruluşundan bu yana 297.000 mağdura destek sağlamıştır. Portekiz' de tüm şehirlerde ofisleri bulunmamaktadır. Buna karşın sağladığı acil yardım hattıyla kapsama alanı dışında kalan yerlerdeki kişilere yerel kurumlara yönlendirmek suretiyle yardımcı olmaktadır.

Kuruma ait üç tane sığınma evi bulunmakta, bunlardan ikisi aile içi şiddet mağduru kadın ve çocuklar diğeri ise insan kaçakçılığı suçu mağduru kadınlar ve çocuklara ayrılmıştır.

APAV, cinsel şiddet mağduru kadınlara, çocuklara, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti mağdurlarına, engelli mağdurlara, yaşlı mağdurlara yönelik çalışmalar yapmaktadır.

Destek Hizmetleri

APAV'ın sağladığı destek türleri şunlardır:

Duygusal destek;

Mağdurun dinlenilmesi ve psikolojik olarak rahatlatılması amacına yöneliktir. Bu destek APAV'da çalışan herkes tarafından sağlanabilmektedir.

Pratik destek;

Evinin camı kırılan mağdurun camının tamir edilmesi gibi hizmetler bu kapsamdadır. Mağdura hızlı bir şekilde yardım edilmesine yöneliktir.

Hukuki destek;

Mağdura bir avukat bulması hususunda yardım edilmesi veya hukuki işlemler hakkında yol gösterilmesi gibi hizmetler bu kapsamda yer almaktadır. APAV avukatlık görevi yapmadığından mahkemede mağdurun temsil edilmesi söz konusu değildir. Bu kapsamda avukatlar tarafından bilinmeyen hususlarda avukatlara da bilgi sağlanmaktadır.

Hukuki destek sağlayabilecek gönüllü avukatlar da mevcuttur ancak bu avukatlar mağduru mahkemede temsil etmemektedir. Bu gibi hallerde mağdur bir avukat tutmaya veya ekonomik durumu iyi değilse devletten kendisine bir avukat tayin edilmesini talep etmeye yönlendirilmektedir.

Psikolojik destek;

Sadece suç mağduruna değil, suçtan zarar görenlere de (mağdurun ailesi gibi) düzenli olarak psikolojik destek sağlanmaktadır. Bu destek sunulurken suç mağdurunun psikolojik riski ve duygusal acı derecesi değerlendirilmekte ve tekrarlanan mağduriyetlerin önlenmesi için çalışmalar yapılmaktadır.

Sosyal destek;

Mağdurlara sağlanan sosyal destek oldukça geniş kapsamlıdır. Mağdurların en ciddi ihtiyacı bilgilendirilme ihtiyacıdır ve APAV da bu hususa yoğunlaşmıştır.

APAV sosyal destek kapsamında suç mağdurlarının sosyal ihtiyaçlarını (mağdurun ve ailesinin konut, eğitim, istihdam vb.) tespit ederek mağdurun ihtiyacına uygun kaynakları belirler. Mağdura, destek süreçleri için en uygun kaynakları verimli bir şekilde kullanabilmeleri için diğer kurumlarla (yerel, bölgesel veya ulusal) temasa geçerek (yüz yüze veya başka bir formda) yardımcı olmaktadır.

Destek Sunulan Mağdur Sayısı

APAV haftada yaklaşık, 19 yaşlı 16 çocuk ve genç 16 erkek ve 100 kadına destek sağlamaktadır.

2016 yılında 9.347 mağdura destek sağlanmış ve 35.411 görüşme gerçekleştirilmiştir. Kuruluşundan bu yana yaklaşık 297.000 mağdura destek sağlanmıştır.

- crimes against persons

crimes against persons: life or physical integrity	N	%
murder	10	0,4
attempted murder	14	0,6
medical neglect	2	0,1
medical intervention without permission of the patient	1	0,04
abuse	185	7,3
simple psysical injuries	504	19,9
Serious psysical injuries	134	5,3
other pshysical injuries	60	2,4
other crimes against life or physical integrity	41	1,6
crimes against persons: personal freedom	N	%
threats/coercion	666	26,2
kidnap	48	1,9
abduction	7	0,3
trafficking in human beings - labour exploitation	7	0,3
trafficking in human beings - sexual exploitation	2	0,1
trafficking in human beings - extraction of organs	1	0,04
other crimes against personal freedom	23	0,9
crimes against persons: sexual crimes	N	%
sexual abuse of children (under age 14)	52	2
sexual harassment (with practice of sexual acts)	34	1,3
sexual importuning	52	2
procuring	11	0,4
child pornography	4	0,2
rape	79	3,1
other sexual crimes	24	0,9
crimes against persons: honor/privacy	N	%
violation of privacy	141	5,6
defamation	315	12,4
violation of correspondence	20	0,8
unlawful entry	31	1,2
other crimes against honor/privacy	70	2,8
Total	2538	100

Gönüllü Çalışanlar

Gönüllülük, ücret almaksızın bir kuruluş bünyesinde çalışmaktır. Haftanın belli günlerinde belli saatlerde çalışmayı kapsar. APAV da gönüllülük anlayışını benimsemiş ve insan kaynağını bu kişilerden oluşturarak hizmet kapasitesini güçlendirmiştir. Gönüllüler belli sorumluluklara haiz olup, APAV'ın kuruluş amacı ve hizmet anlayışı doğrultusunda çalışırlar. Burada gönüllülerin bünyesinde çalıştıkları kuruluşa (dernek,vakıf) ve hizmet sundukları suç mağdurlarına karşı hak ve yükümlülükleri kanunla düzenlenmiştir.

APAV ile gönüllüler arasında imzalanan sözleşme uyarınca, gönüllüler suç mağdurlarının, mağdurların ailelerinin, arkadaşlarının desteklenmesine ücretsiz ve belli sorumluluklara haiz olacak şekilde katkı sunarlar. APAV bünyesinde yaklaşık 280 gönüllü bulunmaktadır.

APAV' da iki tür gönüllülük vardır. Bunlar mağdurla doğrudan ilgilenen gönüllüler ve diğer hizmetler için gönüllü olanlar.

Mağdurla Doğrudan İlgilenen Gönüllüler:

Suç mağdurlarına doğrudan müdahale etmek, mağdurla yüz yüze görüşme yapmak oldukça hassas bir husustur. Bu bağlamda doğrudan müdahale programlarında çalışacak olan gönüllüler bireysel ve sosyal becerilere sahip olanlar arasından özenle seçilir. Ayrıca bu kişilerin hoşgörülü, fiziksel görünümüne önem veren, mağdura hizmet sunuma yeterliliğine ve profesyonelliğine sahip olması gerekir.

Diğer Hizmetler İçin Gönüllü Olanlar:

Bu gönüllüler araştırma, çeviri, halkla ilişkiler, yönetim ve sağlık hizmetleri gibi diğer hizmetleri sunan kişilerden oluşur. Özellikle üniversite mezunları, lisansüstü eğitim öğrencileri, araştırmacılar, tercümanlar, doktorlar, hemşireler vb. bu gönüllülük türü kapsamında çalışmaktadırlar.

APAV bünyesinde gönüllü olarak çalışanların bu çalışmalarını belgelendirilerek kendilerine sertifika verilir.

Bugün APAV gönüllülerinin yaptıkları işler sebebiyle yaklaşık olarak 1.2 milyon Euro tasarruf sağlamakta ve bu parayı suç mağdurlarına daha nitelikli hizmet vermek için kullanmaktadır.

Eğitim ve Farkındalık Oluşturma Faaliyetleri

Suç mağdurlarına hizmet sunmak için insan kaynağının kalitesi önemlidir. Yapılan iş ile ilgili bilgi düzeyi ve yeterliliğin üst seviyeye çıkarılması için APAV kendi eğitim merkezlerinde gönüllüleri de kapsayan eğitimler vermektedir. Bu eğitimler insan yönetimi eğitimleri ve bilgi teknolojileri eğitimleri ile yabancı dil eğitimlerini de içermektedir. Ayrıca APAV, sağlık çalışanlarına, yargı çalışanlarına, sosyal hizmet uzmanlarına yönelik eğitim çalışmaları da düzenlemektedir.

Farkındalık oluşturma çalışmalarına yönelik olarak özellikle okullarda bazı faaliyetler gerçekleştirilmektedir.. Farkındalık yaratılmasına yönelik poster ve ilanlar hazırlanmaktadır. Bununla birlikte belirli saatlerde televizyon kanallarında ücretsiz reklamlar yayınlanmaktadır.

Yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde iletişim ağları kurulmakta ve ortak hareket edilmesi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Victim Support Europe”, “World Society of Victimology” gibi uluslararası örgütlerle birlikte hareket etmektedir.

Kolluk , Yargı ve Diğer Kurumlarla İlişkileri

APAV suç mağduru ile ilgili olarak oluşturduğu raporlarını talep gelmesi halinde ilgili kurumlara (yargı makamları gibi) göndermektedir. Sadece sosyal güvenlik kurumundan gelen taleplerde raporun gönderilmesi mağdurun rızasına bağlıdır.

Suçu bildirme yükümlülüğü açısından ise farklı bir durum mevcuttur. Portekiz ceza kanununa göre kamu görevlilerinin suçu bildirme yükümlülüğü mevcut ancak APAV çalışanları kamu görevlisi sayılmadığı için bu yasa onları kapsamamaktadır. Mağdurlar da anlattıkları hakkında adli sürecin kendi rızası dışında başlatılmayacağını bildikleri için APAV’ a başvurmayı tercih etmektedirler. APAV’ın kolluk ve adli birimler ile işbirliği içinde çalışmasına rağmen, mağdurlar tarafından kolluğun gizli ve farklı bir organı olarak görülmeyi istememektedir. APAV’ in acil veya istisnai durumlar dışında suçu bildirme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Ancak kurum çalışanlarının tanıklıktan çekinme hakkı yoktur.

Ayrıca sığınma evleri ile ilgili olarak sosyal güvenlik kurumu ve belediyelerle anlaşmalar yapılmıştır.

Finansal Yapısı

APAV’ın bütçesinin %30’u devletle yaptıkları anlaşma çerçevesinde devlet tarafından karşılanmaktadır.. Avrupa Birliği projelerinden gelen hibeler ve kişi veya şirketlerden toplanan bağışlar ile gelir elde edilmektedir. Yıllık bütçesi 1.78 milyon Euro’dur. Bütçenin büyük kısmı sığınma evlerine ayrılmaktadır. Gönüllüler tarafından yapılan iş yaklaşık olarak 1.2 Euro’ ya denk gelmektedir. Böylece çok büyük bir tasarruf sağlanmaktadır. Bu sistemle hem gönüllülerin sosyal etkileşimi artırılmakta hem de derneğin finansal yapısına katkı sağlanmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM (İSPANYA)

2.1 İSPANYA YARGI SİSTEMİ

İspanya Genel Yargı Konseyi

İspanya'da hâkimler ile ilgili yargı üst kurulu Genel Yargı Konseyidir. Genel Yargı Konseyi, Parlamentonun tavsiyesi üzerine Kraliyet Kararnamesi ile atanan on ikisi yargı teşkilatı içinden diğer sekizi ise avukatlar ve hukukçular arasından olmak üzere toplam yirmi üyeden oluşmaktadır. On üye Senato, on üye Temsilciler Meclisi tarafından 3/5 çoğunlukla beş yıl için seçilmektedir. Konseyin başkanı Yargıtay Başkanıdır. Konseyin Parlamenteoya karşı sorumluluğu bulunmaktadır. Genel Yargı Konseyinin görevleri;

- Mesleğe kabul işlemi yapmak,
- Atama, tayin ve terfi işlemleri yapmak,
- Mahkemeleri denetlenmek,
- Hâkimlerin eğitim işlerini yapmak,
- Yargı ile ilgili konularda veri toplamak ve bu verileri değerlendirmek,
- Yargı ile ilgili konularda politika belirlenmesinde tavsiyelerde bulunmak,
- Yargıtay başkanını Krala önermek,
- Anayasa mahkemesine üye atamak (İki üye),
- Yargı Okulunun yapı ve işleyişini düzenlemek,
- Yargı Teşkilatı Yasasına görüş bildirmek, şeklindedir.

İspanya Savcılar Konseyi

İspanya'da savcılar ile ilgili yargı üst kurulu Savcılar Konseyidir. Konsey üyeleri;

- Yüksek Mahkeme Başsavcı Vekili,
- Savcılık Müfettişi,
- Yüksek Mahkeme Savcısı,
- Adalet Yüksek Mahkemesi veya Bölge Mahkemesi Savcısı,
- İl savcısı, □ Savcılık İdaresinde savcı olarak çalışan üç üye,
- Avukatlık yapan savcı kategorisinde çalışan üç üye, Şeklindedir. Savcılar Konseyinin üyeleri (Devlet Genel Savcısı, Yüksek Mahkeme Başsavcı Vekili ve Savcılık Müfettişi hariç olmak üzere) dört yıllık dönem için Savcılık İdaresi üyeleri tarafından seçilmektedir. Kararlar, oy çoğunluğu ile alınmaktadır. Eşitlik durumunda, başkanın oyu belirleyici olmaktadır. Savcılar Konseyinin görevleri;
- Savcılık İdaresindeki birimlerin birbirinden farklı yapı ve işleyişine göre yeknesaklık sağlamak üzere genel kriterleri oluşturmak,
- Devlet Genel Savcısına görüş bildirmek,
- Atamalara ilişkin pozisyon ve isim önerisinde bulunarak görüş beyan etmek,
- Savcılık mensuplarının terfilerine yönelik raporlar hazırlamak,
- Savcılık İdaresinin farklı organlarında görev yapan başsavcılar tarafından verilen disiplin soruşturmalarına ilişkin kararlara karşı yapılan itirazları değerlendirmek,
- Savcılık mesleğine ilişkin reformist düzenlemeler yapmak, şeklindedir.

Genel Yargı Sistemi

İspanya 17 eyaletten oluşmaktadır ve her eyalette bir Bölge Mahkemesi vardır. Bu mahkemeler 3 kişiden oluşur. Bazı davalarda jüri sistemi mevcuttur. Jüri verdiği kararın sebeplerinin açıklamak zorundadır.

Ülke genelinde 55 il vardır ve her ilde bir İl Mahkemesi bulunur. İl mahkemelerinin hem temyiz (5 yıla kadar olan suçlarda) hem de ilk derece mahkemesi (5 yılın üzerindeki suçlarda) olarak yargılama yapma görevleri vardır.

İspanya'da her ilde ve ilçede ilk derece mahkemesi olarak görev yapan ceza ve hukuk mahkemeleri bulunmaktadır. Bu mahkemeler kendi içlerinde Hukuk, Ceza ,

Askeri , İş ve İdari mahkemeler olarak ayrılmaktadır. Ayrıca Ceza mahkemeleri ise Çocuk, Aile İçi Şiddet ve İnfaz mahkemeleri olarak alt mahkemelere ayrılmaktadır..

İspanya'da ilk soruşturmayı soruşturma hakimleri yapmaktadır. Soruşturma hakimlikleri tüm bölgelerde bulunur. Savcı ve kolluk görevlileri soruşturma hakiminin talimatlarını yerine getirmek zorundadır. Davanın açılması kanaatine varılması halinde, iddianame düzenlemek üzere savcılığa dosya tevdi edilmektedir. Dava açıldığı zaman soruşturma hakimi bu dosyada görev alamaz. Savcı duruşmalara iddia makamı olarak katılmaktadır. Soruşturma hakimleri 3 yıla kadar olan suçlarda ceza kararı verebilir. Tüm kısıtlayıcı kararlar soruşturma hakimi tarafından alınır, acil hallerde dahi savcı karar veremez ve 24 saat nöbetçi sorgu hakimi bulunmaktadır. Tutuklamayı sadece savcı değil, müşteki tarafın avukatı da talep edebilir. 14-18 yaş arasındaki çocukların işlediği suçların soruşturmasını bu alanda uzmanlaşmış savcılar yapmaktadır. Ama kısıtlayıcı kararları yine hakim verir.

Hızlı Dava:

Suçlanan kişi suçunu kabul ederse dava sona erer ve cezanın 1/3'ü indirilir. Özellikle basit suçlar için bu dava türü uygulanmaktadır.

Hakimlik Savcılık Mesleğine Atanma

İspanya'da bir kişinin hâkim ve savcı olabilmesi için;

- İspanya vatandaşı olmak,
- Reşit olmak,
- Emeklilik yaşı gelmemiş olmak,
- Hukuk fakültesi mezunu olmak şartlarına sahip olması gerekmektedir.

Hâkim veya savcı olmak isteyenlerin öncelikle bir sınava girmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Sınav neticesinde alınan puanlara göre başarılı olan adaylar sınav komisyonu tarafından seçilmektedir. İspanya'da engelli kişilere, durumlarına uygun seçmeli sınavlarda başarılı olmaları ve engellilik durumları görevi yapabilmelerine engel olacak seviyede olmamak şartıyla asgari 1/3 oranında hâkim ve savcılık kontenjanı verilmektedir. İsmi onaylanan dava vekilleri (avukatlar) de yasa tarafından öngörülen şekil ve sayıda yüksek

mahkeme hâkimi, sulh hâkimi veya savcı olarak yargı mesleğine giriş yapabilmektedir. Hâkim ve savcı ataması için yapılacak sınav en az iki yılda bir düzenlenmektedir. Sınav duyurusu Genel Yargı Konseyi ve Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Sınav Komisyonu tarafından yapılmaktadır. Hâkimlik, sulh hâkimliği ve savcılık mesleğine giriş için ortak bir sınav komisyonu bulunmaktadır. Sınav Komisyonu; Yargıtaydan gelen bir hâkim, Yargıtay veya Yüksek Mahkemenin Bölge Başsavcısı (Komisyon başkanı sıfatıyla), iki hâkim, iki savcı, sınavda yer alan konularda uzmanlaşmış olan hukuk fakültesinden gelen bir bölüm başkanı, bir resmi hukuk müşaviri, mesleğinde on yıldan daha fazla deneyime sahip olan bir avukat, sınav kurulunun sekreterliğini yapacak Cumhuriyet Başsavcılığı Teknik Sekreterliğinde görev yapan bir üyeden, oluşmaktadır. Hâkim ve savcı olmak üzere seçilen kişiler Genel Yargı Konseyine bağlı bir hukuk okulunda eğitime tabi tutulmaktadır. Eğitimde başarılı olmayan adaylar tekrar eğitime tabi tutulabilmektedir. İkinci eğitimde de başarı gösteremeyen kişiler hâkim ve savcı olamamaktadır. İspanya'da hâkim ve savcılarının mesleğe kabulü Genel Yargı Konseyi tarafından yapılmaktadır.

Hâkimler Açısından Tayin

İspanya'da hâkimler coğrafi teminata sahip bulunmaktadır. Hâkimler akrabalık, menfaat çatışması veya aynı yerde daha önce hukuk müşaviri veya dava vekili olarak görev yapmış olmaları halinde söz konusu yerde hâkimlik yapamamaktadır. Bu şekilde iken bir yere hâkim olarak atanmış iseler haklarındaki atama kararı hükümsüz olmakta ve hâkim Genel Yargı Konseyi tarafından zorunlu olarak tayin edilmektedir.

Savcılar Açısından Tayin

İspanya'da savcılar; kişinin kendi talebi ile, terfi ettikleri kategorideki kadrolara geçmek için, akrabalık, menfaat çatışması veya aynı yerde daha önce hukuk müşaviri veya dava vekili olarak görev yapmış olmaları halinde tayin edilebilmektedir.

Hâkimler Açısından Terfi

İspanya'da sulh hâkimi ve hâkimler olmak üzere iki sınıf hâkim bulunmaktadır. Alt sınıf hâkimlik olan sulh hâkimliğinden üst sınıf hâkimliğe geçişlerde kişilerin liyakatinin dikkate alındığı bir seçim sistemi bulunmaktadır. Üst sınıf hâkimliğe geçiş belirli süre çalışma koşuluna bağlı olmaktadır. Bazı durumlarda ilgililer Hukuk Okulu tarafından sınava tabi tutulmaktadır. Hâkimlik sınıfına geçiş Genel Yargı Konseyi işlemi ile yapılmaktadır.

Savcılar Açısından Terfi

İspanya'da savcılar üç sınıfa ayrılmaktadır. Her sınıfta yapılabilecek görevler ve pozisyonlar birbirinden farklıdır. Sınıflar arası geçişte liyakatin dikkate alındığı bir seçim sistemi bulunmaktadır. Bunun dışında üst sınıf savcılığa geçiş için belirli çalışma süreleri aranmaktadır. Bazı durumlarda terfi koşulu olarak sınavda başarı gösterilmesi şartı yer almaktadır. Savcılıkta sınıflar arası geçişte ilk iki sınıfa geçiş Kraliyet Kararnamesi ile yapılmaktadır.

2.1.1 YÜKSEK MAHKEMELER

Anayasa Mahkemesi

İspanya Anayasa Mahkemesi on iki üyeden oluşmaktadır. Mahkeme üyelerinin dördü 3/5 çoğunlukla Kongre, dördü aynı çoğunlukla Senato, ikisi Hükümet ve ikisi Yargı Genel Konseyi tarafından seçilmektedir. Üyeler en az bir yıllık mesleki deneyime sahip olan hâkimler, savcılar, üniversite profesörleri, kamu görevlileri ve avukatlar arasından atanabilmektedir. Anayasa Mahkemesi üyeleri dokuz yıllık süre için atanmaktadır ve her üç yılda bir üyelerin üçte biri yenilenmektedir. Kral, Genel Kurulun önerisi ile mahkeme üyeleri arasından bir kişiyi üç yıllık bir süre için başkan olarak atamaktadır. Anayasa Mahkemesinin görevleri;

- Kanunlar ve kanun hükmünde düzenlemelerin anayasaya aykırılığı iddiasıyla yapılan başvuruları,
- Kanunun ortaya koyduğu şart ve şekillerde, Anayasada geçen haklar ve özgürlüklerin ihlaline karşı bireysel korunma başvurularını,
- Devlet ve Özerk Topluluklar arasında veya Özerk Toplulukların kendi aralarındaki görev uyuşmazlıklarını,
- Anayasa veya kuruluş kanunlarıyla kendisine devredilen diğer konuları, değerlendirmek şeklindedir.

Temyiz Mahkemesi

İspanya Temyiz Mahkemesi anayasal konular hariç olmak üzere tüm yargı organları içinde en yüksek mahkemedir. Yargılama yetkisi tüm İspanya'yı kapsamaktadır.

142 Temyiz Mahkemesi Başkanı, Yüksek Yargı Konseyinin önerisi üzerine Kral tarafından atanmaktadır. Temyiz Mahkemesi beş daireden oluşmaktadır. Temyiz Mahkemesi hukuk,

ceza, idari yargı ve askeri yargıya ait ilk derece mahkemesi kararlarını üst yargı organı olarak değerlendirmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesi

Mahkemeler ve divanlar arasındaki, her türlü yargısal çatışma Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından giderilmektedir. Uyuşmazlık Mahkemesi, Genel Yargı Konseyince belirlenmiş, Anayasa Mahkemesinin Çekişmeli İdari Bölümünde görev yapan iki hâkim ve üç Daimi Kraliyet Danışmanından oluşmaktadır. Anayasa Mahkemesi Başkanı bu heyete başkanlık yapmaktadır. Bu Heyetin sekretarya görevi Anayasa Mahkemesi Yönetim Kurulu Sekreterliğince yürütülmektedir. Karar alma sürecinde oyların eşit olması halinde Başkanın oyu belirleyici olmaktadır.

Askeri Yargı

İspanya'da askeri yargının yargı alanı askeri sınırlar içinde işlenen suçlar olarak belirlenmiştir. Yüksek Mahkemede askeri suçlara bakan bir daire bulunmaktadır. Bu daire general rütbesindeki asker kişilerle bazı askeri yargı organları üyelerinin işledikleri askeri suçlarda ilk derece mahkemesi olarak görev yapmaktadır. Askeri yargının yetkisi barış ve savaş zamanlarında farklılık göstermektedir.

İspanya'da askeri yargı; özellikle sıkıyönetim durumunda görev sahasının genişlemesi yönünden ülkemizdeki sisteme çok benzemektedir.

2.1.2 HÂKİM VE SAVCILAR AÇISINDAN DENETİM VE DİSİPLİN İŞLEMLERİ

İspanya'da hâkim ve savcılar denetlenmemekte ancak mahkeme ve savcılık büroları denetlenmektedir.

İspanya'da yargı sisteminin işleyişi ile ilgili hâkim hakkında bir şikâyet olduğu durumda Genel Yargı Konseyi Denetleme Hizmetleri Başkanlığı tarafından düzenlenen bir rapor sonrasında soruşturma açılıp açılmamasına İdare Kurulu veya Disiplin Komisyonu tarafından karar verilmektedir. Soruşturmanın açılmasıyla birlikte alınan bir kararla soruşturulan hâkim ile aynı derecede bir soruşturma hâkimi atanmaktadır. Soruşturma hâkiminin her türlü delili toplamaya yetkisi bulunmaktadır. Savcılar da soruşturmanın tarafı olmaktadır. Soruşturma süresi altı ayı aşamamaktadır. İstisnai durumlarda, soruşturma hâkimi her on günde bir soruşturmanın aşamalarını ve tamamlanmama sebeplerini soruşturmayı

başlatan makama bildirerek soruşturma süresini uzatabilmektedir. Disiplin soruşturması sonucunda;

- Uyarı cezaları görevli hâkimlere Yargıtay Başkanı, Eyalet Mahkemesi Başkanı ve Adalet Yüksek Mahkemeleri Başkanı,

- Para cezası, kendilerine bağlı çalışan hâkimler için Yargıtay, Eyalet Mahkemesi ve Adalet Yüksek Mahkemelerinin İdare Kurulları,

- Ağır suçlar için yaptırımlar Genel Yargı Konseyi Disiplin Komisyonu, □

-Çok ciddi suçlar için ceza Disiplin Komisyonunun önerisi ile Genel Yargı Konseyi, tarafından verilmektedir. Verilen disiplin kararları temyize tabi bulunmaktadır.

Savcılar açısından disiplin işlemleri;

İspanya’da savcılar açısından disiplin işlemleri hâkimler ile aynı usule tabi olup farklılık cezaları veren yetkili organlar noktasında görülmektedir. Disiplin soruşturması sonucunda;

-Kınama cezasına kadar olan cezalar ilgili başsavcı,

-Bir aylık maaşın dondurulması ve görevden uzaklaştırma cezası Başsavcı (Devlet Genel Savcısı),

-Görevden çıkarılma cezası Savcılar Konseyinden alınan bir raporla Başsavcısının önerisi ile Adalet Bakanı, Tarafından verilmektedir. Verilen disiplin kararları temyize tabi olmaktadır.

2.1.3 AVUKATLIK MESLEĞİ

Avukatlık mesleği İspanya’da hukuk fakültesinden mezun olunduktan sonra iki yıl içerisinde kursa katılıp sınavları geçmek şartıyla yapılabilmektedir. Bu noktada üniversiteler ve Barolar işbirliği yapmaktadırlar. Hem teorik hem de pratik birtakım eğitimler verilmektedir. Daha sonra devletin yaptığı merkezi sınava girilir. Bu sistem 2011 yılından beri uygulanmaktadır. Bu sistemde İspanya’da avukatlık yapan birisi Avrupa’nın herhangi bir ülkesinde de avukatlık mesleğine devam edebilmektedir. Barolar vatandaşın avukatları şikayet etmeleri halinde denetim ve disiplin işlemleri yapmaya haizdir.

2.2 İSPANYA’DA MAĞDUR HİZMETLERİ ORGANİZASYONUNA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

İdari yönden 17 özerk bölgeye ve 2 özerk şehre ayrılmış olan İspanya’da 1995 yılına kadar mağdurlara yönelik hizmet veren devlet hastaneleri, çalışma ve sosyal güvenlik

kurumları gibi çeşitli kurumlar bulunmasına rağmen bu kurumlar arasında koordinasyon sağlanamaması nedeniyle mağdurlara etkin bir şekilde destek verilememiştir. Bu nedenle yaşanan eksiklikleri gidermek, mağdur hakları kanununu hazırlamak, mağdur hakları alanında genel politikaları belirlemek ve bu alanda faaliyet gösteren kurumlar arasındaki koordinasyonu sağlamak üzere 1995 yılında çıkarılan 3595 sayılı Kanun ile resmi olarak Mağdur Destek Ofisleri kurulmuştur. Ancak bu tarihten önce de Bask Bölgesinde ve Valencia gibi yerlerde bu tür ofisler bulunmakta olup, farklı birimlere bağlı olarak görev yapmıştır. 3995 sayılı Kanun, yeni kurulacak ofislerin mevcut olan bu ofisler baz alınarak kurulmasını öngörmüştür.

İspanya'da Mağdurlara Yardım Ofisi merkezi **Adalet Bakanlığı bünyesinde yer alan Bölgesel Organizasyon ve Koordinasyon Genel Müdürlüğüne** bağlıdır. Adli Tıpta bu birime bağlı olarak görev yapmakta, ayrıca yeni mahkeme kurulmasına da bu birim tarafından karar verilmektedir.

İspanya'da sivil toplum örgütlerinin politize olduğu düşüncesiyle suç mağdurlarına yönelik hizmetlerin kamu tarafından sunulmasının daha uygun olduğu kanaati bulunmaktadır.

Bu nedenle, Avrupa Birliği direktiflerinde mağdur destek hizmetlerinin sivil toplum kuruluşları aracılığıyla yürütülmesi öngörülmüş olmasına rağmen, İspanya'da mağdur destek hizmetleri merkezi Adalet Bakanlığına veya eyalet birimlerine bağlı Mağdur Destek Ofisleri tarafından sunulmaktadır. Kadına yönelik şiddet olaylarında mağdura Sağlık, Sosyal Hizmetler ve Eşitlik Bakanlığına veya eyalet birimlerine bağlı destek ofisleri tarafından da hizmet sunulmaktadır.

Mağdur Destek Ofisleri önceleri tamamıyla merkezi Adalet Bakanlığına bağlıyken zamanla bir kısmı eyalet birimlerine bağlanmıştır. Halen hizmet sunmakta olan Mağdur Destek Ofislerinin bir kısmı merkezi Adalet Bakanlığına bağlı iken geriye kalanlar eyalet birimlerine bağlıdır.

İspanya'da terör mağdurlarının ayrıcalıklı bir durumu vardır. Terör mağdurlarına hizmet sunan sivil toplum kuruluşları da bulunmakla birlikte Terör Mağdurları Destek Ofisi terör mağdurlarına hizmet veren tek resmi birimdir.

Mağdurlara yönelik hizmet sunan Mağdur Destek Ofisleri mağdurlarla ilgili çalışan sivil toplum kuruluşlarının koordinasyonunu da sağlamaktadır.

İspanya’da suç mağdurlarına adli süreç içerisinde destek verilmesi merkezi Adalet Bakanlığı veya eyalet birimleri tarafından yerine getirilirken, mağdurlara ekonomik destek verilmesi görevi merkezi İçişleri Bakanlığına aittir.

İspanya’da cezaevleri işleri bakanlığına bağlı, denetimli serbestlik hizmetleri de bu bakanlık tarafından sağlanmaktadır.

İspanya’da Mağdur Hakları Alanında Yapılan Yasal Düzenlemeler

İspanya’da Çocuk Koruma Kanunu, Aile İçi Şiddet Kanunu, Terör Mağdurlarına Yardım Kanunu gibi değişik kanunlarda, mağdurların sahip oldukları haklar ile mağdurlara verilecek hizmetleri düzenleyen hükümler bulunmakla birlikte mağdur haklarını ve bu alanda verilebilecek destek hizmetlerini düzenleyen temel bir mağdur hakları kanunu mevcut değildir.

Bu eksikliği gidermek ve çeşitli kanunlarda yer alan mağdurlara yönelik hükümleri tek bir temel kanunda toplamak için “**Bir Suç Nedeniyle Mağdur Olmuş Kişinin Statüsü İle İlgili Kanun**” adında yeni bir kanun taslağı hazırlanmıştır. Bu kanun taslağı 25 Ekim 2013 tarihinde İspanya Hükümeti tarafından kabul edilerek danışma kuruluna gönderilmiştir. Danışma kurulunda Bakanlar Kurulu’nun taslak yasası olarak kabul edilmesi halinde parlamentoya gönderilecek ve yasa olarak kabul edilecektir.

İspanya’da temel kanun diğer kanunlardan daha üst bir kanundur ve parlamento tarafından nitelikli çoğunlukla kabul edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle de bir temel kanunun kabul edilmesi ve değiştirilmesi diğer kanunlara göre daha zor gerçekleşmektedir. Bahsedilen kanun taslağının da, insanların temel haklarını etkileyen bir kanun statüsünde olması nedeniyle çoğunluğun oyu ile kabul edilmesi gerekmektedir.

İspanya’da Mağdurlarla İlgili Olarak Çıkarılması Planlanan Kanun Tasarısı

İspanya’da hazırlanmış olan Suç Mağdurları Yasa Tasarısı, sadece hukuki bakış açısına değil aynı zamanda sosyal bir bakış açısına sahip olacak şekilde hazırlanmış bir tasarıdır. Bu yasanın yürürlüğe girmesiyle birlikte mağdurların ihtiyaçlarının mümkün olan en kapsamlı şekilde karşılanması planlanmaktadır.

Çıkarılması düşünölen kanunun yapısına bakıldığı zaman;

-Genel Hükömler

-Temel Haklar

-Ceza Davalarına Katılım

-Mağdurların Korunması

-Mağdur Destek Hizmetleri, Masrafların Geri Ödenmesi Hakkı, Uygulayıcıların Eğitimi, İşbirliği ve Hizmetlerin Koordinasyonu

bölümlerinden oluştuğu görölmektedir.

Suç Mağdurunun Tanımı

Suç mağdurları için temel yasa taslağının hazırlanması esnasında en fazla zorlanılan ve üzerinde en fazla tartışılan konu suç mağduru tanımının yapılması ve kapsamının belirlenmesi konusudur. Yapılan çalışmalar neticesinde suç mağduru, doğrudan mağdur ve dolaylı mağdur şeklinde sınıflandırılmıştır. *Doğrudan mağdur*; suç nedeniyle fiziksel, psikolojik, duygusal ve ekonomik olarak zarar gören, bu anlamda suçtan doğrudan etkilenen kişi olarak ele alınmaktadır.

Suçun, mağdurun ölümüne ya da kaybolmasına neden olduğu hallerde; mağdurun eşi ya da duygusal olarak ilişki yaşadığı kişi, çocukları ya da onların çocukları, anne-babası ve mağdurun sorumluluğu altındaki belli akrabaları ise *dolaylı mağdur* olarak değerlendirilmektedir. Adı geçen tüm bu kişiler bu yasa tasarısının kendilerine tanıdığı haklardan yararlanabilmektedirler.

Ceza Muhakemeleri Usulü Çerçevesinde İspanya'da Mağdurun Konumu

İspanya'da herhangi bir suçtan dolayı mağdur olmuş bir kişi, İspanya vatandaşı olup olmadığına bakılmaksızın mağdur destek hizmetlerinden yararlanabilmektedir. Bunun için sadece, kişiyi mağdur eden suçun İspanya'da işlenmiş olması gerekmektedir. Bunun yanında İspanya vatandaşı, Avrupa Birliği'ne üye başka bir ülkede bir suçun mağduru olması halinde İspanya'da mağdur destek hizmetlerinden yararlanabilmekte ancak Avrupa Birliği'ne üye olmayan bir ülkede bir suçun mağduru olması durumunda yardım yapılmamaktadır.

İspanya’da bir terör eylemi sonucu mağdur olan yabancı ülke vatandaşları istemeleri halinde İspanya vatandaşı olabilme hakkına sahiptirler.

Bunun yanında suç mağdurları için temel yasa taslağı ile mağdurların dava sürecinde sahip oldukları haklarına ve özel ihtiyaçlarına uygun bir durum yaratılmaktadır. Buna göre her mağdur; korunma, bilgilendirilme, destek alma, yardım ve bakımdan yararlanma, gerek yasal işlem yaparak gerekse tanıklık ederek davaya aktif katılma hakkına sahiptir. Mağdura; yetkili makamlarla kurulan ilk temastan itibaren, yargılama sonuna kadar ve davanın sonuçlanması sonrasında uygun bir süre boyunca, dava sonucundan bağımsız bir şekilde ve suçlunun kimliği bilinse de bilinmese de saygıyla, profesyonel bir biçimde, bireyselleştirilmiş ve ayrımcı olmayan bir tutumla davranılması planlanmaktadır.

Mağdurların Sahip Olduğu Haklar

- ✓ Anlama Ve Doğru Anlaşılma Hakkı
- ✓ Bilgi Edinme Hakkı
- ✓ Tercüme ve Yorumlama Hakkı
- ✓ Saygılı Şekilde Davranılma Hakkı
- ✓ Tanık Olarak İfade Verme Hakkı
- ✓ Yargı Sürecine Aktif Olarak Katılma Hakkı
- ✓ Yardım ve Destek Hizmetlerinden Yararlanma Hakkı

Korunma Hakkı

Mağdurlar, yasal süreç boyunca korunma ihtiyaçlarının ve özel yardım ihtiyaçlarının belirlenebilmesi için bireysel özellikleri dikkate alınarak değerlendirilmelidir. İki farklı açıdan değerlendirme söz konusudur:

Yardım/Destek Hizmetleri Açısından Değerlendirme.

Koruma Açısından Değerlendirme.

Mağdura yönelik ne tür bir koruma tedbiri sağlanacağı hususunda karar vermek için mağdurun kişisel özelliklerinin, suçun türünün, şeklinin, koşullarının ve mevcut olayın iyi değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yasa, bilhassa kişisel özellikleriyle ilgili olarak ayrımcı bir güdü ile işlenen suçtan mustarip olan mağdurlara ve suçlu ile bir akrabalık bağı olan veya ona bağlı olarak yaşayan savunmasız gruba dikkat çekmektedir. Genel olarak bu mağdurları; terör mağdurları, organize suç mağdurları, insan kaçakçılığı mağdurları, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağdurları, yakın ilişki mağdurları, cinsel şiddet mağdurları, cinsel istismar mağdurları, nefret suçu mağdurları ve engelli mağdurlar şeklinde sıralamak mümkündür.

Yardım/Destek değerlendirmesinin Mağdur Destek Büroları tarafından üstlenilmesi öngörülmektedir.

Koruma Tedbirlerinin Amacı Nedir?

Koruma tedbirleri misillemeye, tehdide, ikincil mağduriyete, fiziksel zarara ya da soruşturma ve tanıklık aşamasında yaşanacak saldırılara karşı mağdurun korunmasını amaçlamaktadır. Fiziksel koruma tedbirleri; yetkili makamların takdiri dâhilinde, mahkemede farklı odaların kullanılması, sanık ile mağdurun karşılaştırılmaması gibi önlemleri içerebilir.

Koruma Tedbirleri Ne Zaman Uygulanır?

Koruma tedbirleri tüm soruşturma, kovuşturma ve hükmün verildiği süreç boyunca uygulanabilir. Mağdurun ifadesi, mağduru ikincil mağduriyetten korumak, ifade ve tıbbi değerlendirme sayısını azaltmak, ayrıca yasal süreçlere sadece bir temsilci ile değil mağdurun kendisinin de katılımını sağlamak amacıyla şikâyetin yapılmasının ardından mümkün olan en kısa sürede alınmaya çalışılmaktadır. Bu tedbirlerin dava boyunca yeni koşullar oluştuğunda güncellenmesi gerektiği bildirilmektedir.

Koruma Tedbirlerini Hangi Makam Alır?

Koruma tedbirleri için alınan kararlar, soruşturma aşamasında soruşturma hâkimi veya kadına karşı şiddetle ilgilenen hâkim tarafından, savcılık tarafından yapılan değerlendirme ve verilen geçici kararlardan bağımsız olarak, Çocuk ve Genç Suçluluğu Temel Yasası'nın prosedürlerine göre ya da ilk soruşturma aşamasına dâhil olan polis memurlarının tespitlerine

dayanılarak verilebilir. Bu kararlar için kovuşturma aşamasında da ilgili mahkeme ve hâkime başvurulabilir.

Koruma Tedbiri Kararlarında Mağdurun Görüşü

Koruma tedbirine, mağdurun korunma ihtiyaçları değerlendirilerek karar verilmesi gerekmektedir. Koruma tedbiri kararları, mağdur tarafından vurgulanan ihtiyaçları ve aynı zamanda mağdurun ifade ettiği dilekleri içermektedir. Çocuk ve genç mağdurlar ile özel koruma tedbiri ihtiyacı olan fiziksel engelli mağdurların değerlendirilmesi esnasında, onların görüş ve çıkarlarına önem verilmektedir. Böylelikle, mağdurun düşüncesi hiçbir koşul altında değerlendirme dışı bırakılmamış olmaktadır.

Koruma Tedbirlerinin Güncellenmesi

Mağdurlara yapılan yardım, izleme, koruma ve destek tedbirlerinin tamamı güncellenebilmektedir. Mağdurun ihtiyaçlarının bireysel değerlendirmesi esnasında, koşullarla ilgili meydana gelen herhangi bir değişiklik mağdur hakkında o güne kadar yapılan değerlendirmelerin içerisinde yer alacaktır. Böylelikle başta uygulanmasına karar verilmiş olan koruma tedbirlerinin değiştirilmesi söz konusu olabilecektir.

Koruma Tedbiri Türleri Nelerdir?

Adli sürecin *soruşturma aşamasındaki koruma tedbirleri* şunlardır:

- Özel olarak tasarlanmış odalarda ifadenin alınması,
- İfadenin özel eğitilmiş profesyoneller ile birlikte ve kamera eşliğinde alınması,
- Mağdurun ikincil mağduriyet yaşamasını engellemek için ifadesinin bir defa alınması,
- Mağdurun isteği durumunda aynı cinsiyetten birinin ifade alma işlemini gerçekleştirmesi.

Adli sürecin *kovuşturma aşamasındaki tedbirler* şunlardır:

- Mağdurun sanık ile karşılaşmasının önlenmesi,
- Mağdurun özel hayatıyla ilgili gereksiz soruların sorulmasının engellenmesi,

➤ Duruşmanın halka kapalı yapılması.

Mağdurun ifadesinin uygun ortamda ve olabildiğince en az sayıda alınması gerekmektedir. İspanya’da çocuk mağdurların ifadeleri, soruşturma aşamasında savcı tarafından özel odalarda, kamera eşliğinde sadece bir defa alınmakta, ifade sırasında çocuk mağdurların yanında görevli bir uzman bulunmakta, bu sayede kovuşturma aşamasında çocuk mağdurun ifadesi tekrar alınmamakta ve bu şekilde çocuk mağdurun ikincil bir mağduriyet yaşamasının önüne geçilmektedir.

Bazı durumlarda mağdurun ifadesinin kendisi ile aynı cinsiyetteki bir görevli tarafından alınması gerekli olabilmektedir. Mağdurun rahat ifade verebilmesi için kendisini yanında rahat hissedebileceği kişiyi seçme imkânının olması gerekmektedir. Doktor muayenelerinin olabildiğince az sayıda yapılması, ayrıca yargılama sırasında mağdurun sanıkla göz teması kurmasını engelleyecek ortamın bulunması gerekmektedir. Bu kapsamda İspanya’da örneğin, ev içi şiddet olaylarında sanık ve mağdur başka kapılardan duruşma salonuna giriş-çıkış yapmakta ve bazen de mağdur video konferans ile duruşmaya katılabilmektedir.

İddia makamı, hâkimden veya mağdur çocuklar için oluşturulan mahkemeden yasal savunma için avukat atamasını talep edebilmektedir. Böylece mağdurlar soruşturma ve yasal süreçler boyunca temsil edilmiş olmaktadır. Ebeveynlerle bir çıkar çatışmasının olduğu durumlarda bu temsilci vasi olarak görev yapabilmektedir.

Ev İçi Şiddet

İspanya’da tedbirlere ek olarak başka mekanizmalar da mevcuttur. Bunlar ev içi şiddet durumlarında uygulanan koruma kararları ve geçici koruma tedbirleridir. Bu koruma usulleri riskli bir durumla karşılaşıldığında mağdurun güvenliğini garanti altına alan tedbirleri içermektedir.

İspanya’da mağdur, ihtiyacı olan psikolojik destek hizmetini yardım ofislerinden alabilmektedir. Ancak mağdurun ifade vermek ve suç duyurusunda da bulunmak istemesi halinde ilgili hâkim devreye girmekte ve gereken hallerde şiddet uygulayan eşin evden uzaklaştırılmasına yönelik olarak nöbetçi hâkimler tarafından hızlı bir şekilde önlem alınmaktadır. İlk olarak şiddet uygulayan eş 72 saat süreyle evden uzaklaştırılabilmektedir ve şiddet mağduru kadın polis tarafından korunmaktadır.

İspanya’da, ev içi şiddet nedeni ile yılda 70 kadın hayatını kaybetmektedir. İspanya Sağlık, Sosyal Hizmetler ve Eşitlik Bakanlığı işbirliği ile kadına şiddet delegasyonu tarafından kadına yönelik şiddet konusunda istatistik tutulmakta ve çocuklara okullarda kadına karşı şiddet konusunda eğitim verilmektedir.

Mağdura yönelik uygulanan ilk tedbir, mağdurun hayatının korunması ve ikincil mağduriyetlerinin önlenmesidir.

Onarıcı Adalet Kapsamında Verilen Hizmetler – Uzlaşma-

Her ne kadar suçun faili tarafından bir takım zararlara uğratılmış olsa da kültürel değerlerin de devreye girmesiyle mağdur saldırgan ile bir şekilde anlaşmaya varabilir. Uzlaşma mağdurun isteğine bağlı bir süreçtir ve mağdur eğer uzlaşmak isterse bunun ne gibi sonuçları olabileceği konusunda bilgilendirilmektedir. Aynı şekilde uzlaşma hususunda sanık ta bilgilendirilmektedir. İspanya’da uzlaşmanın sınırları kanunla belirlenmiştir. Örneğin, saldırının tekrarlanma ihtimalinin bulunduğu durumlarda, mağduriyetin ev içi şiddet suçundan kaynaklanması halinde uzlaşma yoluna başvurulamamaktadır.

Uzlaşma sürecinde, mağdur, sanık ve uzlaştırmacının konuştuğu her şey gizli kalmakta, uzlaştırmacılar, hukukçu veya psikologlar arasından seçilmektedir. Uzlaşma İspanya’da henüz Katalonya ve Bask bölgelerinde pilot olarak uygulanmaktadır.

Uzlaşma sürecinde;

-Verilen hizmetler mağdurun çıkarları için kullanılmakta ve mağdurun güvenliği göz önünde bulundurulmaktadır.

- Mağdur verilen hizmetlerden ücretsiz olarak faydalanmaktadır. Ancak her an iptal edilebileceği konusunda mağdur bilgilendirilmektedir.

-Mağdura tarafsız ve tam bilgilendirme sağlanmaktadır.

- Uzlaşma neticesinde suçlu davanın temel gerçeklerini kabul etmiş olur.

2.2.1 MAĞDUR DESTEK OFİSLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Birleşmiş Milletler 1985 yılında mağdur destek ofislerine yönelik çalışma başlatmıştır. Avrupa Birliği'nde 2001 yılında bir direktifle bu ofislerin çalışmasına ilişkin kurallar koymuştur. İspanya'da daha önce bir suç nedeniyle herhangi bir kişiyi mağdur eden sanığın cezalandırılması sürecinde, mağdurların birbirinden farklı birçok kişi ve kurum ile muhatap olmak zorunda kalması nedeniyle mağdura yönelik hizmet veren kurumları koordine edecek, mağdurların haklarını koruyacak, mağdurlara yönelik verilen hizmetleri takip edecek bir kuruma ihtiyaç duyulmuştur. Bu nedenle 1995 yılında 3595 sayılı Kanun ile Mağdur Destek Ofisleri kurulmuştur. Bu Kanunda fazla detaya girilmeden sadece ekonomik yardımın nasıl yapılacağı hususu düzenlenmiştir. Daha sonra Avrupa Birliği direktifleri doğrultusunda psiko-sosyal destek gibi çeşitli yardım ve destekler eklenmiştir.

1998 yılında aile içi şiddet olaylarının artması nedeniyle bu mağdurlara destek verilmesi amacıyla İspanya'nın değişik yerlerinde 40 adet mağdur destek ofisi açılmıştır.

Avrupa Birliği'nin 2012/29 sayılı Direktifine kadar İspanya'da sadece ekonomik hususlara ilişkin düzenleme bulunmaktaydı. Söz konusu Direktifi iç hukuka aktarmak için hazırlanan kanun henüz çıkarılmadığı için eksik olan hususlar yönergeler ile giderilmeye çalışılmaktadır.

52 şehir merkezinin her birinde en az bir mağdur destek ofisi bulunmaktadır. İspanya genelinde hali hazırda 100 kadar Mağdur Destek Ofisi bulunmakta olup, bunların 26'sı merkezi Adalet Bakanlığına bağlı iken geriye kalanlar eyalet birimlerine bağlıdır. Söz konusu ofislerin tamamı kamusal nitelikte olup sivil toplum örgütü değildir.

Mağdur Destek Ofislerinde başlangıçta sadece hukukçu bir kişi çalışmakta iken halihazırda bir hukukçu ve bir psikolog görev yapmaktadır. Psikologlar memur olmayıp Psikologlar Derneği tarafından görevlendirilmektedir. Ancak bunların memur yapılmasına yönelik çalışmalar bulunmaktadır. Mağdur Destek Ofislerinde görev yapan kişilere yılda bir kez Adalet Bakanlığı tarafından hizmet içi eğitim verilmektedir.

Hukukçunun görevleri şunlardır:

- Mağdurlara adli süreç hakkında bilgilendirme yapmak.
- Mağdurlara hukuki konular hakkında bilgilendirme yapmak.

Hukukçu tarafından hukuki bilgilendirme yapıldıktan sonra mağdur psikoloğa yönlendirilmekte ve sonraki süreçler psikolog tarafından yerine getirilmektedir. Mağdur hukukçu tarafından psikoloğa yönlendirilirken o ana kadar yapılan işlemlere ilişkin bir raporda sunmaktadır.

Psikoloğun görevleri şunlardır:

- Mahkeme sürecinde mağdura refakat içeriğini hazırlamak.
- Mağdura kriz durumunda sakinleştirme amacıyla müdahalede bulunmak.
- Mağdura duruşma esnasında müdahalede bulunmak.
- Mağdura kısa ve uzun vadeli müdahalede bulunmak. Uzun vadeli müdahale tedavi amaçlı yapılan müdahaledir.
- Bilirkişi olarak görev yapmak.
- Mağdura mahkemede refakat etmek.

Mağdura psikolog tarafından birkaç günlük soğuma süresi verilmekte ve hukukçu tarafından yapılan yönlendirmelere uygun olarak ilgili yerlere gidip gitmediği araştırılmaktadır. Ayrıca mağdurun ailevi durumuna ilişkin olarak ta araştırma yapılmaktadır. Psikolog tarafından mağdura tedaviye yönelik hizmet sunulmaktadır. Tedavi hizmetinin yeterli olmaması ve gerekmesi halinde mağdur ilgili kuruma yönlendirilmektedir. Mahkemeye gitmekten korkan mağdura mahkeme sürecinde refakat edilmektedir. Doğrudan başvurmamış olsa bile hakimin talebi üzerine de mağdura psikolojik destek sunulmaktadır.

Sosyal çalışmacının görevleri şunlardır:

- Maddi yardımlar hakkında mağdura bilgi vermek.
- Mağduru uzman birimlere yönlendirmek ve o birimlerle koordinasyon işlemlerini yapmak.
- Mağdurun takibini yapmak.
- Mağdura mahkemede refakat etmek.

Mağdurla ilk temasın kollukta gerçekleşmesi nedeniyle Mağdur Destek Ofisindeki görevlinin karakola giderek mağdura orada destek sunması düşünülmüş ancak yüksek maliyetli olması nedeniyle bu uygulamadan vazgeçilmiştir. Bunun yerine günümüzde olduğu gibi mağdurların karakoldan Mağdur Destek Ofislerine yönlendirilmesine başlanmıştır.

Mağdur Destek Ofisleri tarafından telefonla bilgi verme veya rapor tanzimi yoluyla suçun mağdur üzerinde halen bir etkisinin kalıp kalmadığının değerlendirilmesi gibi konularda hakimlerepsiko-sosyal danışmanlık görevi de yerine getirilmektedir.

Son dönemlerde mahkemeler bünyelerinde kendi uzmanlarını çalıştırmaya ve raporları adli tıptan almaya başlamışlardır. Bu nedenle Mağdur Destek Ofisinin danışmanlık görevi kapsamındaki işlerinde bir azalma söz konusudur.

Ayrıca aile mahkemelerine de hizmet sunulmaktadır. Suça sürüklenen çocuklara, çocuk mahkemesi bünyesinde yer alan uzmanlar hizmet sunmaktadır. Ancak mağdur çocuklara yönelik hizmet yine Mağdur Destek Ofisi tarafından sunulmaktadır. Savcılıkla işbirliği halinde korunması gereken tanıklara ve bilirkişilere yönelik olarak ta hizmet sunulmaktadır. Bu hizmet gizli şekilde sunulmaktadır.

Aile içi şiddet olaylarında mahkeme tarafından sanığa beraat kararı verilmiş olsa dahi mağdur destek ofisi tarafından gerekmesi halinde mağdura destek vermeye devam edilmektedir.

Aile içi şiddet olaylarında Sağlık, Sosyal Hizmetler ve Eşitlik Bakanlığı'na bağlı birimler tarafından da mağdurlara yönelik hizmet sunulmaktadır. Ancak Mağdur Destek Ofislerinde psikolojik ve hukuki açıdan hizmet sunulurken Sağlık, Sosyal Hizmetler ve Eşitlik Bakanlığı'na bağlı birimler tarafından barınma gibi sosyal hizmetler sunulmaktadır. Bu durumda da ihtiyaç tespiti Mağdur Destek Ofisi tarafından yapılmakta ve mağdur Sağlık, Sosyal Hizmetler ve Eşitlik Bakanlığı'na bağlı birimlere yönlendirilmektedir.

Aile içi şiddet mağdurlarına yönelik hizmetlerin koordinasyonu Sağlık, Sosyal Hizmetler ve Eşitlik Bakanlığı bünyesinde bulunan Sosyal Koordinasyon Merkezi tarafından sağlanmaktadır.

İspanya'da Aile İçi Şiddet Kanunu entegre bir şekilde uygulanmaktadır. Buna göre, kollukta dosya açıldıktan sonra kolluk, adli merciler ve diğer birimler bu dosya üzerinden işlem yapmaktadırlar.

İspanya'da ceza infaz kurumları İçişleri Bakanlığı'na bağlıdır. Bu nedenle denetimli serbestlik hizmetleri ve sanıkların rehabilitasyonu İçişleri Bakanlığı'na bağlı birimler tarafından yerine getirilmektedir.

Mağdur Destek Ofislerinden Yararlanmaya Hakkı Olan Kişiler

Mağdur Destek Ofisleri'nin verdikleri hizmetleri almaya hakkı olan kişiler doğrudan ve dolaylı mağdurlardır.

Doğrudan mağdurlar; bir kişinin işlediği suçun, doğrudan neden olduğu fiziksel ve zihinsel yaralanmaya, duygusal acıya veya ekonomik kayba maruz kalan kişilerdir.

Dolaylı mağdurlar; ciddi bir suç davranışının neden olduğu zarara ve hasara doğrudan maruz kalan kişinin yakınlarıdır.

Mağdur Destek Ofislerinin Hedef Kitlesi ve Amaçları

Mağdur destek ofislerinin hedef kitlesini, engelli kişiler, yaşlılar, ev içi şiddete maruz kalan kişiler, cinsiyet temelli şiddete maruz kalan mağdurlar ve çocuklar oluşturmaktadır. Bu kapsamda mağdur destek ofislerinin amaçları ise trafik kazası, yağma, cinsel suçlar, Ağır yaralama, öldürme ve terör suçları gibi ciddi bir suçtan dolayı önemli zarar gören mağdurların belirli gereksinimlerini karşılamak için, gerekli durumlarda bilgilendirme, destek, yardım ve refakat sağlamaktır.

Mağdur Destek Ofislerinin Fonksiyonları

Mağdurlar, her şeyden önce kendilerini koruyan, himaye eden, dinleyen, yasal hakları ile ilgili bilgilendiren ve bu konuda kendilerine yardımcı olan birilerine ihtiyaç duymaktadırlar.

Her mağdurun kendine özgü ihtiyaçları bulunmaktadır ve bu nedenle mağdur destek ofislerinde mağdurların bu ihtiyaçlarına cevap verebilecek görevliler çalışmaktadırlar.

Mağdur Destek Ofislerinin birçok fonksiyonu olmakla birlikte bunlar içinde en fazla dikkat çekenini mağdurun bilgilendirilmesidir. Mağdur Destek Ofislerinde mağdurlara yapılan bilgilendirme hizmetlerini şu şekilde sıralayabiliriz;

- ✓ Mağdurlara hakları konusunda yapılan genel bilgilendirme.
- ✓ Mağdurlara yardım sağlamak için mevcut özelleştirilmiş hizmetler ile ilgili yapılan bilgilendirme.
- ✓ Nasıl şikâyette bulunulacağı veya nasıl dava açılacağı konularında yapılan bilgilendirme.
- ✓ ç. Ceza davası sürecine nasıl katılacağı konusunda yapılan bilgilendirme.
- ✓ Şikâyetleri, yasal işlemleri, davaları, anlaşmazlıkları veya kabahat ve suça ilişkin var olan diğer ayrıntılar hakkında yapılan bilgilendirme.
- ✓ Sunulan yasal önerilerin ve yardımın hangi koşullar altında ve nasıl kullanılacağı konusunda yapılan bilgilendirme.
- ✓ Yasal yardım almak için yapması gereken işlemler hakkında yapılan bilgilendirme
- ✓ Ekonomik yardım bağlanması için gerekli koşullar hakkında yapılan bilgilendirme.
- ✓ Tıbbi bakımdan faydalanma hakkı konusunda yapılan bilgilendirme.
- ✓ Alternatif barınma olanakları konusunda yapılan bilgilendirme.
- ✓ Ceza davası sürecinden kaynaklanan masrafin geri ödenmesi hakkı konusunda yapılan bilgilendirme.
- ✓ Mevcut onarıcı adalet hizmetleri hakkında yapılan bilgilendirme.
- ✓ Duruşma tarihi ve karar hakkında yapılan bilgilendirme.

Bilgilendirme dışında Mağdur Destek Ofislerinin diğer fonksiyonları da şunlardır:

- ✓ Mağdurlara duygusal destek sağlama.
- ✓ Mağdurun hakkını araması ve zararının karşılanması amacıyla yasal süreçler ve ekonomik hakları ile ilgili önerilerde bulunma.
- ✓ Tehdit ve korkutma gibi mağdurun ikincil mağduriyete uğramasına yol açabilecek veya mağduriyetin tekrarına neden olabilecek durumları önleme konusunda önerilerde bulunma.
- ✓ Mağdurlara destek sağlayacak hizmetlerin tedariki için yetkili birimler ve kurumlar arasında koordinasyon sağlama.

- ✓ Mağdurlara destek hizmetlerini sağlamak amacıyla savcılık, mahkemeler ve hâkimlerle koordinasyon kurma.
- ✓ Mağdura verilebilecek destek hizmetlerini belirlemek amacıyla, mağdura özel koşulları değerlendirme.

Mağdurun özel durumuna göre belirlenecek bu hizmetler şunlardır;

- Psikolojik yardım veya destek.
- Duruşmalarda mağdura refakat etme.
- Psiko-sosyal kaynaklar ve mevcut bakım olanakları hakkında bilgilendirme.
- Özel koruma ihtiyacı duyan mağdurlara zamanında özel destek önlemleri alma.
- Özelleştirilmiş destek hizmetlerine havale etme.
- Mağdurlara, dava sürecinin yanında onarıcı adalet kapsamında uzlaşma süreci ile ilgili destek sağlama.

Mağdur Destek Ofislerinin Çalışma Süreçleri

Mağdur Destek Ofislerinde çalışmalar mağduru kabul etme ve yönlendirme şeklinde etaplar halinde yürütülmektedir.

Bir mağdurun Mağdur Destek Ofislerine gelmesinden itibaren geçen süreci şu şekilde açıklamak mümkündür:

Kabul: Suç nedeniyle, mağdurun bozulan duygusal dengesini tedavi edebilmek için mağdurun kabul edilmesi.

Bilgilendirme: Yargılama sürecinin ne şekilde işlediği ve mağdurun bu süreçte neler ile karşılaşacağı konusunda mağdurun bilgilendirilmesi.

Aracılık: Mağdurların Ulusal Mahkeme, Savcılık veya Polis gibi birimlerden dilekçelerinin geçmesi için aracılık edilmesi.

Yardım: Mağdurlara, psikolojik, sosyal ve tıbbi acil ihtiyaçları konusunda yardım sağlanması.

Ekonomik Tazmin: Çoğu davada mağdurların en çok gereksinim duydukları ihtiyaçları budur.

Koruma: Mağdurlar için gizlilik içinde yürütülen polis koruması ihtiyacının sağlanması.

Mağdur Destek Ofislerinin Faaliyetleri

Mağdur Destek Ofislerinin faaliyetlerini Öncelikli Faaliyetler ve Genel Faaliyetler olarak sınıflandırmak mümkündür;

Öncelikli Faaliyetler

Mağdur Destek Ofislerinin öncelikli faaliyetleri şunlardır;

- Mağdurlar için yaygın bireysel yardım.
- Yardım için koordinasyon ağı yaratma.

Yaygın Bireysel Yardım

Mağdur Destek Ofisleri tarafından sağlanan yaygın bireysel yardım dört aşamada gerçekleştirilmektedir. Bunlar;

- 1. Aşama: Kabul ve Danışmanlık
- 2. Aşama: Bilgilendirme
- 3. Aşama: Müdahale
- 4. Aşama: İzleme

Kabul ve Danışmanlık

Gerekli durumlarda, mağdurların maruz kaldıkları suç nedeniyle bozulan psikolojileri ile baş edebilmeleri için onları uygun bir şekilde kabul etmek ve onlara yardımcı olabilmektedir.

Henüz bir şikâyet dosyası olmadan mağdur büroya geldiği zaman, mağdura gösterilecek yakın ilgi, mağdurun şikâyetinin içeriğini anlamak için yararlı olabilmektedir. Aile içi şiddet ve cinsiyet temelli şiddet olaylarında dosya tutularak şikâyetin incelemesi sonucunda olumsuz durumlar ortaya çıkabilmektedir.

Bazı örneklerde, mağdurun duygusal olarak depresyon hislerinin tesirinde olduğu ve bu durumun mağdurun maruz kaldığı suçtan dolayı yaşadığı birincil mağduriyetten kaynaklı olduğu bilinmektedir. Bazen bu hisler mağdurun duruşmada ifade vermesi esnasında ve yasal süreçte yeniden ortaya çıkmakta ve bu durum ikincil mağduriyete neden olmaktadır.

Özel bakım hizmeti, çoklu mağduriyet olarak adlandırılan durumlarda verilmektedir. Bu tip mağduriyete uğramış kişiler toplumsal bir sorun ile doğrudan bağlantılı ve yaşamları boyunca birçok farklı suçtan zarar görmekte olan kişilerdir. Örneğin mağdurların, suç örgütlerinin bulunduğu yerlerde oturması halinde, sadece mağdura değil, aynı zamanda mağdurların yaşadıkları çevreye de müdahale edilmektedir. Söz konusu bölgenin ihtiyaçlarına göre o bölgede bulunan ilgili kurumlar durumdan haberdar edilerek gerekli müdahalelerin yapılması istenmektedir. Örneğin yaşı küçük bir çocuğun ufak tefek hırsızlıklarla suça karışmaya başlaması durumunda, çocuğun ileride daha ciddi suçlara karışma ihtimali değerlendirilip okul aile birliği gibi kurumlar durumdan haberdar edilerek önlem almaları sağlanmaktadır. Bu gibi durumlarda rapor edilmemiş olayların yüksek bir orana sahip olduğu bilinmektedir.

Daha sonra, suçun mağdur üzerindeki olası fiziksel, psiko-sosyal ve yasal etkileri göz önüne alınarak genel veya destekleyici danışmanlık sağlanır. Mağdurun duygusal durumuna bağlı olarak bu aşamanın başlatılması daha az veya daha çok zaman alabilmektedir.

Mağdur Destek Ofisleri tarafından gerekli görülmesi halinde, mağdurun genel durumu ile ilgili bir rapor hazırlanmakta ve mağdura genel, yasal, psikolojik ve ekonomik danışmanlık sağlanmaktadır. Bu rapor soruşturmayı yürüten hâkime gönderilebilmektedir.

Bilgilendirme

Çoğu mağdur, genellikle ilk defa adli bir süreç ile karşı karşıya kaldıkları ve poliste, savcılıkta ya da mahkemede ilk defa buldukları için korkmakta ve tedirgin olabilmektedirler. Bu nedenle Mağdur Destek Ofislerine gelen mağdurlar, psikolog ve hukuk danışmanı tarafından karşılanmakta ve mağdurların maruz kaldığı olayın ayrıntılarına girmeden, mağdurlara süreç ile ilgili genel bilgilendirme yapılmaktadır. Bu şekilde mağdurların yaşayabilecekleri stresin azaltılması sağlanmaktadır.

Bu aşamada psikolojik destek sunulmasından daha ziyade psikolojik ve hukuki açıdan yönlendirme yapılması söz konusudur. Mağdur Destek Ofisleri, mağdurlara faydalanabilecekleri yasal, psikolojik, sosyal ve ekonomik yardımlar ve sahip oldukları haklar konusunda iyi bir bilgilendirme sağlamakta, diğer kurumların sağlayabilecekleri destekleri anlatmakta, mahkemeler, Savcılık ve soruşturma hâkimliği hakkında yeterli bilgi vermektedirler.

Mağdur ve ailesi yaşanan olaydan dolayı ne tür semptomlarla karşılaşabileceği hususunda da bilgilendirilmekte ve psikolojik durumun bir değerlendirmesi yapılmaktadır. Bilgi aktarımı mağdur ve ailesinin o andaki psikolojik durumuna göre belirlenmektedir.

Mağdurun mevcut duruma nasıl karşı koyabileceğine ilişkin teknikler hususunda da bilgilendirme yapılmaktadır.

Mağdurlara verilen bilgilendirme hizmeti şu konuları içermektedir;

- Mağdur Destek Ofisleri hakkında bilgilendirme.
- Yasal faaliyetler için mahkemelerin resmi bir teklif yapmasının zorunlu olduğu konusunda bilgilendirme.
- Mağdurun davacı olarak suça ilişkin tutanakları sunabileceği konusunda bilgilendirme.
- Zararın telafisi veya hasarın düzeltilmesi, alınmış malın geri iadesi için hak talep edildiği durumlarda hukuk davası açılabilirliği konusunda bilgilendirme.
- Yararlanılabilecek mali yardımlar hakkında bilgilendirme.
- Duruşma öncesi mağdura, içinde bulunduğu durumla nasıl baş etmesi gerektiği konusunda yapılan bilgilendirme.

- Bir sonraki duruşmanın tarihi ve yeri konusunda bilgilendirme.

Müdahale

Üçüncü aşama olan müdahale, özellikle mağdurun suçtan kaynaklı problemlerine odaklanır. İyi bir koordinasyon, mağdurun sürekli olarak bir servisten başka bir servise gönderilmesini önlemek için zorunludur. Müdahalenin farklı çeşitleri vardır. Bunlar;

Hukuki Müdahale

Barodan adli yardım için talepte bulunulduğunda görevlendirilen avukat karakoldan mahkeme aşamasına kadar aynı dosyayla ilgilenmektedir. Adli yardım için avukatlar nöbet sistemine dahil olurlar ve bir avukat dosya başına ortalama 700 Euro almaktadır.

Şiddet mağdurları adli yardımdan faydalanmak istediklerinde özellikle kadınlar için maddi durumuna bakılmaksızın anında bu haktan yararlanması sağlanmaktadır. Bu noktada kolluk güçleri ile barolar koordineli bir şekilde çalışmaktadırlar. Şiddet vakası mevcut ise şiddetin derecesine bakılmaksızın kolluk güçleri hemen baro ile irtibata geçerek mağdurun yanında olması için avukat görevlendirilmesini isterler. Baro da 1 saat içerisinde bir avukat tayin eder. Şiddet mağduru kadınlardan hiçbir şekilde ücret alınmamaktadır. Hatta mağdurun maddi durumuna bakılmaksızın bu hizmetten yararlandırılır.

Barolar ve hakim-savcılar arasında düzenli olarak toplantılar yapılarak mağdurlara sunulan adli yardım hizmetinin geliştirilmesi ve kalitesinin artırılması adına yapılabilecekler müzakere edilmektedir.

Hukuki müdahale esnasında Mağdur Destek Ofislerinde görev yapan psikolog ve hukuk danışmanının çok önemli rolleri bulunmaktadır. Mağdurun yeterli yasal destek almadığı Mağdur Destek Ofisi tarafından hissedildiği zaman, mağdurun hukuki anlamda ihtiyaçları karşılanarak ücretsiz avukatlık hizmeti sağlanmaktadır.

Mağdurun duruşma için adliyeye gelmesinde herhangi bir nedenle sorun çıkması durumunda, Mağdur Destek Ofisleri devreye girerek video konferans yolu ile görüşme yapılmasını isteyebilmektedir.

Mağdurun talep etmesi halinde bir danışman yargılamanın tüm aşamalarında mağdura eşlik edebilmektedir. Ayrıca mağdurun yaşının küçük olduğu ve cinsel saldırıya maruz kaldığı

hallerde, mağdurun ifadesinin tekrar tekrar alınmasını ve bu nedenle ortaya çıkabilecek ikincil mağduriyeti önlemek için gerekli özen gösterilmektedir.

Psikolojik Müdahale

Psikolojik müdahale; birincil ve ikincil mağduriyetlere, cinsel suçlardan kaynaklanan problemlere, aile içi ve cinsiyet temelli şiddete karşı mağdurların duygusal olarak desteklenmesini ve yapılan duruşmalarda da bu desteğin sağlanmasını kapsamaktadır.

Psikolojik destek, Mağdur Destek Ofislerinde görev yapan psikologlar tarafından sağlanabildiği gibi diğer kurumlar tarafından da sağlanabilmektedir. Mağdur bürolarında görev yapan psikologlar mağdurlarla en fazla yirmi kez görüşme yapabilmekte, daha çok görüşme yapılması gereken durumlarda ise mağdur diğer kurumlara yönlendirilmektedirler. Örneğin; mağdurun bir trafik kazası sonucu felçli kalması durumunda, tıbbi müdahalenin yanında hayatında meydana gelen bu önemli değişikliğe uyum sağlayabilmesi için psikolojik destekte sağlanmaktadır.

Mağdur Destek Ofislerinde görev yapan psikologlar, yargı süreci boyunca mağdurlara destek olmak amacıyla onların yanlarında bulunmakta ve bu görevlerini yapabilmeleri için Mağdur Destek Ofislerinde görev yapan psikologların ayrı bir görüşme odaları bulunmaktadır.

Mağdur hakkında alınabilecek tedbirlere ilişkin olarak hâkim tarafından karar verilmeden önce Mağdur Destek Ofislerinde görev yapan uzmanlar tarafından mağdur hakkında mahkemeye bir rapor sunulmaktadır.

2.2.2 ÇOCUK TESLİMİ

Çocuk teslimi oldukça hassas bir konudur. İspanya’ da çocuk teslimi için belirlenen bazı yerler mevcuttur. Bunlara buluşma noktaları denir. Belediyelerin, otonom bölgenin, STK’ların belirlediği yerlerde buluşmalar gerçekleşir ve anne veya baba çocuğuyla görüşmektedir. Bu noktaların hepsinde monitörler aracılığıyla uzman eğitimciler görüşmeyi ayrıntılarıyla raporlaştırmaktadırlar. Çocuğun ebeveyni ile konuşma şekli, beden dili ve tavırları raporlaştırılır.

Eğer çocuğun velayet hakkını elinde bulunduran ebeveyn çocuğu görüşmeye getirmez ise bu durum suç teşkil etmektedir ve adli bir işlem söz konusu olur. Bu durumda hakim kararıyla

çocuğun kolluk güçlerince zorla getirilmesi durumu oluşmaktadır. Hatta tutuklama yaptırımı dahi uygulanabilmektedir. Ancak çocuğu zorla getirecek olan polis mükünse sivil kıyafetli olmasına özen gösterilir.

Anne ve baba birbirini görmek istemiyorsa bu durumda buluşma noktalarında görevli yetkili nezaretinde görüşme gerçekleşir.

2.2.3 KOLLUK AŞAMASINDA SUNULAN MAĞDUR DESTEK HİZMETLERİ

Otonom Bölge Polisliğı Adalet Müsteşarlığı'na bağlıdır. Adli kolluk olarak görev yapmaktadır. Kolluk teşkilatı bünyesinde psikologlar da görev yapmaktadır. Kolluk güçlerince mağdura sağlanan destek hizmetleri mevcuttur.

Kırılgan gruba mensup bir mağdurların kolluğa başvurmaları halinde farklı bir prosedür uygulanmaktadır. Özellikle şiddet mağduru bir kadın karakola geldiğinde ifade ve bayanı mağdura yaklaşım konusunda özel eğitim almış bir polis tarafından alınır.

Barcelona bölgesinde kolluk kuvvetleri ile baro arasında bir anlaşma mevcuttur. Bu kapsamda bir mağduriyet olması durumunda baro 1 saat içerisinde bir avukat görevlendirmektedir.

Şiddet mağdurları için tutulacak rapor ve ifade formu için belli sorular mevcuttur. 25 tane soru sorulur. Kollukta sorulan sorulara göre savcılık iddianame hazırlar Sorulan sorular hakimlere dahi verilmez. Sadece cevaplar duruşma anında mahkemeye sunulur.

.Kolluk kuvvetlerince sorulan soruların cevapları karşısında risk tipi ve seviyesi belirlenir. Risk seviyeleri beş kategoriye ayrılmıştır

- 1- Sıfır risk-risk yok
- 2- Az- düşük risk
- 3- Orta risk
- 4- Ortanın üstü risk
- 5- Yüksek risk

Sorulan soruların cevapları karşısında bilgisayardan otomatik olarak riskin seviyesi belirlenmektedir. Eğer risk yüksek çıkarsa bu durumda kolluk birimlerince koruma tedbirlerine başvurulur. Düşük risk olması durumunda koruma tedbirlerinde farklılık görülmektedir. Eğer sıfır risk çıkarsa alınan tedbir mağdurla telefonda görüşüp bilgi almak seviyesindedir. Yüksek ve çok yüksek ise fiziki tedbirler alınmaktadır. Mağdura refakat edilir.

Kolluk kuvvetleri failin yerinin belli olmaması durumunda refakat hizmetini sivil olarak yerine getirmektedir.

Mağdura refakat süresi 6 ay ila 1 buçuk yıl devam etmektedir. Mağdur ile 3 ayda ir yapılan mülakatlar sonucunda risk faktörünün değişip değişmediği kontrol edilir ve yapılan değerlendirmeye göre alınan koruma tedbirleri azaltılabilir veya artırılabilir.

Koruma ve güvenlik tedbirlerine mağdur ile birlikte karar verilmektedir. Alınan bu tedbirler belirlendikten sonra hâkimin bilgisine sunulur, hakim bunları değiştirilebilir. Hakimin vermiş olduğu karara göre düzenleme yapılabilir. Failin yakalanması durumunda veya tutuklanması durumunda hakim karar da dahil olmak üzere olay ile ilgili tüm safhalar mağdura anlatılır ve bilgilendirilmesi sağlanır. Ayrıca mağdurun kadın olması durumunda isteği halinde kendisine kadın kolluk görevlisi yardımcı olmaktadır.

2.2.4 MAĞDURLARA MADDİ YARDIM YAPILMASI

Ekonomik müdahale, mağdurun maddi durumunun yetersiz olması halinde, ekonomik destek işlemlerinin yapılmasıdır.

Mağdurlara mali yardımın kabul edilmesi ve ödenmesi Maliye Bakanlığı içindeki bir genel müdürlük tarafından yürütülmektedir. Bu görev 3595 sayılı Kanun uyarınca yerine getirilmektedir. Terör mağdurlarına yönelik ayrı bir kanun bulunmaktadır. Terör mağdurlarına hiçbir şart olmadan ekonomik durumuna bakılmaksızın devlet tarafından doğrudan tazminat ödenmektedir. Diğer suç mağdurlarına ise belirlenmiş olan kriterleri sağlamaları halinde ve ekonomik durumları da dikkate alınarak maddi yardım yapılmaktadır.

3595 sayılı Kanun 1983 tarihli Şiddet Suçu Mağdurlarına Tazminat Ödenmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesi uyarınca çıkarılmıştır. Söz konusu anlaşma 2001 yılında İspanya tarafından kabul edilmiştir. Sınır dışında işlenen suçların mağdurlarına yönelik düzenleme içeren Avrupa Birliği'nin 2004/80 sayılı Direktifi de aynı hususu öngörmektedir.

Şiddet suçu mağdurlarına yönelik olarak;

- Mali destek: Maliye Bakanlığı,
- Sosyal destek: Adalet Bakanlığı,

Tarafından sunulmaktadır.

Mağdurun, yaşadığı mağduriyet nedeniyle maddi yardım alabilmesi için şikâyetçi olması gerekmektedir.

Maddi yardım yapılmasına ilişkin karar, acil durumlarda, şikâyetin yapılması üzerine, mağdurun ihtiyacının ve kesin kanıtların bulunması halinde savcı tarafından, diğer durumlarda ise yargılama sonucunda mahkeme tarafından verilmektedir.

Mali yardım sadece kasten işlenen suçlar için söz konusudur. Trafik kazası gibi taksirle işlenen suçlar için mali yardım yapılmamaktadır. Ceza davasında hakim tazminata da karar verebilmektedir. Bu durumda sanıktan tazminat kazanması halinde mağdur devletten mali yardım alamamaktadır. Ayrıca geçici yardım almış olması halinde bunu iade etmektedir.

Maddi yardım alabilmek için kişiler yalan beyanda bulunabilmektedirler. Bu durumun tespit edilmesi halinde ilgili kişilere ceza verilmekte ve daha önce yapılmış olan yardım %50 faiziyle birlikte geri alınmaktadır.

Mali yardımın şartları şunlardır:

- Sigortadan herhangi bir bedel alınmamış olması,
- Mağduriyetten dolayı herhangi bir yerden para alınmamış olması,
- Ölüm ya da fiziki veya ruhsal yönden mağdurun vücuduna yönelik ağır bir zarar söz konusu olması,

Maddi Yardımdan Yararlanan Mağdurlar

- Şiddet saldırısı sonucu geçici ya da kalıcı olarak sakat kalan mağdurlara,
- Şiddet saldırısı sonucu bir yakını kaybeden kişilere,
- Cinsel suç mağdurlarına,

maddi yardım yapılmaktadır.

Yardım Miktarı

Ödenecek miktar katsayılar ile belirlenmektedir. Mali yardımın belirlenmesinde mağdurun ve ona bağlı olan kişilerin durumu önem taşımaktadır.

İspanya’da IPREM olarak adlandırılan ve yardım, burs ve hibelerin bağışlandığı bir kaynak olarak kullanılan asgari ücret tarifesi bulunmaktadır.

Aşağıda ekonomik yardım miktarları ile ilgili olarak birkaç örnek verilmiştir:

➤ Suç nedeniyle kişinin ölmesi durumunda, ölen kişinin yakınlarına;

Azami olarak; 120 ay asgari ücret,

Asgari olarak; 120 ay asgari ücretin %56’sı

Ödenmektedir.

Ölen kişinin eşi ve çocukları varsa yapılacak yardımın %50’si eşe ödenir. Geriye kalan %50 ise çocuklar arasında eşit şekilde dağıtılır. Ancak çocuklara yardım yapılabilmesi için ekonomik açıdan ölene bağımlı olmaları gerekir.

Ölenin eşi ve çocukları yoksa, ölenin anne ve babasının ekonomik açıdan ölene bağımlı olmaları halinde para anne ve babasına ödenir. Ölenin kardeşlerine herhangi bir ödeme yapılmaz.

Evlilik dışı birlikte yaşamalarda ödeme yapılabilmesi için 2 yıldan beri bir arada yaşıyor olması veya çocuklarının bulunması gerekmektedir.

Bunun yanında ölenin çocuk olması halinde cenaze masrafları için yakınlarına asgari ücretin en fazla 5 ay kadar ödenmesi şeklinde maddi yardım sağlanabilmektedir.

➤ Suç nedeniyle mağdurun sakatlanması durumunda çeşitli kategoriler oluşturulmuştur ve bu kategorilere göre yardım yapılmaktadır. Bu kategoriler şunlardır;

✓ Geçici Engellilik Hallerinde; Mağdurun geçici olarak çalışamaz duruma gelmesi halinde; bu olay 6 ayı aşarsa asgari ücretin (IPREM=532,51€) 2 katı (1.065,02€) ödeme yapılır. Ödeme en fazla 18 aydır. Ancak bazı durumlarda bu ödeme 30 aya kadar uzatılabilir.

✓ 4. Derece Malüllük (Engellilik oranının %33 ile % 44 arasında olduğu Kısmi Kalıcı Engellilik) Hallerinde;

Mağdura 40 ay süre ile İspanya’da uygulanan asgari ücret (IPREM=532,51€) ödenebilmektedir.

- ✓ 3. Derece Malüllük (Engellilik oranının %45 ile % 64 arasında olduğu Kalıcı Engellilik) Hallerinde;

Mağdura 60 ay süre ile İspanya'da uygulanan asgari ücret (IPREM=532,51€) ödenebilmektedir.

- ✓ 2. Derece Malüllük (Engellilik oranının %65 ile % 74 arasında olduğu Kalıcı Engellilik) Hallerinde;

Mağdura 90 ay süre ile İspanya'da uygulanan asgari ücret (IPREM=532,51€) ödenebilmektedir.

- ✓ 1. Derece Malüllük (Engellilik oranının %75 ve üzerinde olduğu Ağır Kalıcı Engellilik) Hallerinde;

Mağdura 130 ay süre ile İspanya'da uygulanan asgari ücret (IPREM=532,51 €) ödenebilmektedir.

➤ Cinsel suç mağdurların psikolojik tedavi için;

Cinsel suç mağdurlarının psikolojik tedavileri için azami olarak asgari ücretin (IPREM=532,51€) en fazla 5 ay kadar ödenmesi şeklinde maddi yardım sağlanabilmektedir.

➤ Aile içi şiddet mağdurlarına;

Aile içi şiddet mağdurları, 6 ay süre ile İspanya'da uygulanan asgari ücret üzerinden maaş alabilmektedirler. Bu süre 12 aya kadar çıkarılabilmektedir.

Yapılacak ödemenin tespitinde iki farklı katsayı uygulanmaktadır. Bu katsayılar ile mağdurun durumuna uyan ödeme miktarı belirlenmektedir.

Mağdurun çok ihtiyaç sahibi olması halinde aylık ödeme yerine toptan ödeme yapılabilmektedir. Mağdurun durumunun çok ağır olmaması halinde ödenecek miktar %56'ya düşmektedir.

Mağdura doğrudan yapılan bu yardımlar dışında ölüm nedeniyle ödenen yardımlarda vardır. Bu yardımın tespitinde de katsayılar dikkate alınmaktadır.

İspanya’da yapılan mali yardımlara ilişkin yıllık gider 4.000.000 Euro’dur. Ayrılan bütçe ise 4.250.000 Euro’dur. İhtiyaç olması halinde bütçe miktarı artırılabilir. Yıllık olarak açılan mali yardım dosyası sayısı 700’dür. Buna her türlü yardım dahildir. Bu başvuruların bir kısmı reddedilmektedir. Mali yardıma ilişkin birimde 6 kişi çalışmaktadır.

Tablo – 1. İspanya’da Mağdurlara Yapılan Yardım Miktarları

VARSAYIMLAR		MİKTAR	SÜRE	
CİDDİ SAĞLIK HASARLARI	Geçici Engellilik > 6 ay	IPREM x 2 (532,51 € x 2) =1.065,02 €	Maximum 18 AY (30 AYA KADAR ÇIKABİLİR)	
	Engellilik Hasarları <i>Başvuruyla, tahsis olunacak miktar hesaplanır, tavan miktar takip edilir, mağdurun diğer bağımlılıklarını ve ekonomik durumunun her ikisi değerlendirilerek katsayı belirlenir.</i>	ENGELLİLİK 33 to 44% (Kısmi Kalıcı Engellilik)	IPREM (532,51 €)	40 AY
		ENGELLİLİK 45 to 64% (Kalıcı Engellilik)	IPREM (532,51 €)	60 AY
		ENGELLİLİK 65% ÜZERİ (Kalıcı Engellilik)	IPREM (532,51 €)	90 AY
		ENGELLİLİK 75% ÜZERİ VE EV YARDIMI (Ağır Engellilik)	IPREM (532,51 €)	130 AY
ÖLÜM	<i>Başvuruyla, tahsis olunacak miktar hesaplanır, tavan miktar takip edilir faydalanan kimsenin geliri ve diğer bağımlılıklarının, her ikisi değerlendirilerek katsayı belirlenir.</i>	IPREM (532,51 €)	120 AY	
CİNSEL SUÇLAR	<i>Mağdurun zihinsel sağlığının hasar görmesi</i>	IPREM (532,51 €)	Maximum 5 AY	

	<i>durumunda, onun terapötik tedavisinin masraflarını kapsayacak.</i>			
CENAZE TÖRENİ MASRFLARI (KÜÇÜK ÇOCUĞUN ÖLÜMÜ HALİNDE VE YASAL OLARAK ENGELLİ KİŞİ)			IPREM (532,51 €)	Maximum 5 AY

Yardım miktarı, hükümlerle belirlenen karşılığı hiçbir şekilde aşamaz.

IPREM: İspanya’da yardım, burs ve hibelerin bağışlandığı bir kaynak olarak kullanılır.

1995 yılında yapılan 35. Madde ile cinsel suçlar ve şiddet suçları mağdurlarına yardım ve destek için, İspanya’da işlenen şiddet suçlarının doğrudan ya da dolaylı mağdurlarını kapsayan, yani ölümle sonuçlanan, ciddi zararlar gören veya fiziksel ve zihinsel sağlığı ciddi hasarlar alan mağdurlar için, bir kamu yardım sistemi kurulmuştur. Ayrıca şiddet olmaksızın, suç işlendiğinde, cinsel suçun doğrudan mağdurlarına yardım sağlanmaktadır.

Bu yardım isteği için son tarih, suçun oluş tarihinden itibaren 1 yıldır. Fakat bu süre adli süreç başladığında yarıda kesilir ve yargılama bittiğinden itibaren yeniden başlar.

Maddi Yardımın Ödenmesi

Mağdurun zararının tamamı, sanığın ekonomik gücü olması durumunda sanıktan tahsil edilmekte, sanığın ekonomik gücünün zararı karşılamaya yetmediği durumlarda ise, zararın bir kısmı devlet tarafından ödenmektedir.

Maddi yardımın ödenmesinde Mağdur Destek Ofislerinin görevleri yönlendirme ve bilgilendirmeden ibarettir. İlgili kişi, yardım alabilmek için acil durumlarda savcının kararı ile

yardım alabilmekte iken diğer durumlarda ise mağdurun tedavisi sonucunda doktorun hazırlayacağı rapor ile İçişleri Bakanlığına başvuru yapması gerekmektedir.

Maddi yardım ödemesi İspanya İçişleri Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Ödemenin yapılmaması halinde mağdurun, mahkemeye müracaat etme hakkı bulunmaktadır.